

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA

ZMAJ JOVIN TRG 3

Telefonok

Kiadóhivatal 8-88

Szerkesztőség 8-10, 8-88

## NAPILÓ

Munkatársi és hallgatói

negyedévre 165 dinár

egy hónapra 55 dinár

Helyesíró

szociális ügy, kultúra és  
ország utcai naplószerkesztő

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. NOVEMBER 25.

321. SZÁM

VASÁRNAP

## Cselekedjék!

Örömmel állapítjuk meg, hogy a vajdasági magyar írók folyóiratának ügyét sikerült kimentenünk a bizottsági tárgyalások sírjából, ahova a sztaribecseji ankét temette. Ime: dr. Strelitzky Dénes nemzetgyűlési képviselő, aki a helikoni vitához fűzött glosszáinkat polemizáló cikkel tüntette ki, az arra adott válaszukra sem marad adós a felelettel és politikustól meglepő lelkesedéssel nyilatkozik arról a szépirodalmi lapkezdeményezésről, amelynek egy képes riportújsággal folytatott konkubinátusa szerintünk célszerűtlen, sőt káros. Nem a pusztán polémia kedvéért foglalkozunk ismét ezzel a kérdéssel, hanem azért, mert szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy dr. Strelitzky Dénesnek ez a rendkívül rokonszenves elragadtatása a vajdasági magyar irodalom pozitív hatáterejévé transzformálódjék.

Mindenekelőtt elégtétellel mutatunk rá arra, hogy a magyar párt illusztris vezérembere hosszú évek után végre nyíltan magáévá teszi azt az állandóan hangoztatott felfogásunkat, amely szerint a magyar pártnak a kevés sikert eredményező politikai szervezkedésen kívül intenzív munkát kell végeznie a magyar kisebbségi kultúra kiépítésére. A politika széttagol, a kultúra egyesít és a magyar kisebbségi szolidaritás hiánytalan teljességgel csak a kultúra területén érhető el. Szeri, se száma azoknak a cikkeinknek, amelyekben a magyar párt kulturális feladatainak betöltését sürgettük, de figyelmeztetésünk sikert főlegre találtak. Hálás elismerés illeti meg dr. Strelitzky Dénes, aki mint a magyar párt reprezentánsa a saját hívei felé harsonázza: »a mi kultúrívónk napról-napra csökken s amit ma nem hozunk létre, annak létrehozása holnap már nehezebb lesz, holnapután pedig egyenesen lehetetlen lesz«. Természetes, hogy, mint a politika tornacsarnokában kisportolt debatter, ezt az üdvös ráeszmélést hozzánk adressálja, mintha minket kellene a saját álláspontunk igazságáról meggyőznie és nem azokat, akiknek kopár közömbösségét mi szünet nélkül ostromoljuk. Ezt a dialektikai fogást azonban szívesen elviseljük, csak legyen látszatja a magyar kultúra javára.

Petur bán módjára, aki a maga tettekre lázadó energiájával keresztüljáról Mihál bán pepszélő »hátha mégis«-ein, emlékezik meg dr. Strelitzky Dénes a gyümölcsöző körültekintés és mérlegelő megfontolás által nyugalmáról. Ez ellen sem volna egy szavunk sem, ha látnók a cselekedeteket, amelyekben ez a szilaj peturi lendület megnyilvánul. De hát tett-e dr. Strelitzky Dénes a magyar szépirodalmi folyóirat érdekében egy lépést is, amit mi akadályozni próbáltunk volna? Mi csupán annak a szerény véleményünknek adtunk kifejezést, hogy a magyar szépirodalmi folyóirat fenntartásának esélyeit gondosan meg kell hányni-vetni és olyan megoldásra kell törekedni, amely a folyóirat boldogulását a lehetőség szerint biztosítja. Ha a sztaribecseji találkozó rendezői idejekorán informáltak volna az írókat és irodalombarátokat arról a konkrét tervről, amelyet értelmetlenül csak a találkozóan pattantottak ki, akkor az annyira ócsárolt körültekintés és mérlegelés már felkészülten léphetett volna a vita perondjára. Mi azt a körültekintést és mérlegelést reklamáltuk, amit az előkészületek hetei alatt mulasztottak el, de nem rántottuk vissza senkinek a kezét, aki a zsebébe akart nyulni, hogy a képes hetilap irodalmi mellékletét anyagilag megerősítse. Nekünk változatlanul az a meggyőződésünk, hogy önálló magyar szépirodalmi folyóiratra van szükség, ám ha dr. Strelitzky Dénes a képes hetilap irodalmi mellékletét is érdemesnek találja a pártfogásra, mi sem az ő, sem senki más mecénási bőkezűségét nem korlátozzuk.

A sztaribecseji találkozó résztvevőinél dr. Strelitzky Dénes szerint megvolt minden szellemi és anyagi feltétel arra, hogy »a néhányak tiszteletreméltó kezdeményezését« szellemileg és anyagilag egészségesebb alkotássá fejlesszék, azonban a kérdés tisztázása a vita széthullása miatt nem volt lehetséges. A vita — mint ahogy mi a rendezés hibái alapján előreláttuk — valóban széthullott, de ez a körülmény nem vethet gátat annak az áldozatkészségnek, amelynek megszer-

vezésére dr. Strelitzky Dénes akkor is a leghivatottabb, ha ami részünkről kilátásba helyezett tapsokat egy mulatságos anekdotába csomagolt indokolással elhárítja is magától. Nekünk, magyar kisebbségi lapnak, a beszámolás, a kommentálás, a méltatás és a kritika a szerepünk, neki, a cselekvés emberének, akit a magyarság bizalma képviselői mandátummal koszorúzott meg, a gyakorlati munka, az organizálás és igenis, mint a ma-

gyar kisebbségi kultúra tisztjének, a bátor előnyomulás a kötelessége, tekintet nélkül az isonzói olasz tiszt tanulságos történetére. Ha a magyar szépirodalmi folyóirat kérdésében más nézetet vall, mint mi, cselekedjék a maga nézete értelmében, de cselekedjék és ne fordítsa meg a saját anekdotáját olyanmódon, hogy ő marad vissza és tapsol annak a néhány derék legénynek, aki a magyar kultúráért rohamra indult.

## Grol közoktatásügyi miniszter nem tekinti véglegesnek a népiskolai törvényjavaslatot

A legtöbb vitás kérdésben hajlandó teljesíteni a kisebbségek kívánságait, de az iskolai autonómiába nem megy bele és a tanuló nevét is megtartja a nemzetiség egyik kritériumának

## Grol Milán közoktatásügyi miniszter nyilatkozata a Bács megyei Naplónak

Beogradból jelentik: Tekintettel azokra a támadásokra, amelyek a magyar és német párt részéről a közoktatási minisztert érték az elemi iskolai törvényjavaslat miatt, beogradi munkatársunk felkereste Grol Milán közoktatási minisztert, akivel hosszabb beszélgetést folytatott a kisebbségi elemi iskolai oktatás problémájáról. A beszélgetés során a közoktatási miniszter igen nagy jelentőségű nyilatkozatokat tett, amelyeket a kisebbségek megnyugvással vehetnek tudomásul, mert

**a miniszter hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a javaslatot a legtöbb kérdésben a kisebbségek kívánságai szerint módosítsa.**

A beszélgetés során, mely egy óra hosszat tartott, a miniszter rámutatott arra, hogy a javaslat nem új, azon az összes eddigi közoktatási miniszterek dolgoztak és ő amikor februárban közoktatási miniszter lett, a már készen fekvő összes népoktatási javaslatokat egy bizottsággal sürgősen letárgyalta. A törvényjavaslat már áprilisban ki volt nyomtatva és ő épen azért tartotta vissza, mert

**a kisebbségi oktatás kérdését nem lehetett a gyors munka közben alapos megfontolás alá venni és bentmaradtak a korábbi tervezetek rendelkezései, ami nem jelent azt, hogy ez akár az ő, akár a miniszterium, akár a kormánypartok végleges álláspontja volna.**

Egyetlen kormánypártnak sincs szándékában a kisebbségeket az iskolák útján elszlávosítani. A kisebbségekre vonatkozó szakaszok végleges kialakulásának előreláthatólag az lesz a technikája, hogy

**a kisebbségi szakaszokat nem fogja rögtön részletesen letárgyalni a parlamenti bizottság, hanem ebben a kérdésben a pártvezérek tárgyalni fognak a kisebbségek vezetőivel.**

majd a pártklubokban fogják a kérdést megbeszélni és csak azután kerül a sor a szakaszok parlamenti letárgyalására.

Számolni kell azzal a ténnyel — mondotta a miniszter — hogy a pártokban kevésbé ismerik ezt a kérdést. A miniszter a demokrata klubban, amely szintén le fogja a törvényjavaslatot tárgyalni, kénytelen lesz külön ülésen foglalkozni a kisebbségi oktatás kérdésével, hogy megismeresse a nemzetközi szerződéseknél a kisebbségi oktatásra vonatkozó rendelkezéseit és azt, hogy az egyes külföldi országokban hogyan oldották meg ezt a kérdést. Már a pénteki bizottsági ülésen dr. Kraft Isván felvetette azt az eszmét, hogy a kisebbségi oktatás ügyét vegyék ki ebből a javaslatból és erről külön törvényt hozzanak. A miniszter ez elől nem is zárkózik el, de azt hiszi, hogy ennek a törvénynek keretén belül is meg lehet találni a módot a kérdés rendezésére.

Munkatársunk ezután megkérdezte a minisz-

tert, hogy mi a véleménye arról a megoldásról, amit dr. Kraft javasolt, hogy tudniillik paritásos bizottság elé terjesszék a kérdést. Erről hosszabb beszélgetés fejlődött ki, amelynek során munkatársunk kifejtette a miniszter előtt, hogy a paritásos bizottságban nincsen másról szó, csak arról, hogy a pártok képviselői megegyezés létesítését kíséreljék meg a kisebbségeket érdeklő kérdésekben. A közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy **nem látja semmi akadályt annak sem, hogy ilyen formában beszéljék meg a kérdéseket.**

A további beszélgetés során a miniszter rámutatott azokra a nehézségekre, amelyek a speciális helyi viszonyok miatt a kisebbségi iskoláztatás terén jelentkeznek. Így

**a névvégvelemzés tekintetében is vannak bizonyos nehézségek, amelyek nem erednek sovínysza, nacionalista vagy szlávosító törekvésekből.**

**A szülők akaratát a gyermekek iskoláztatása tekintetében mégsem lehet egyedüli kritériumnak elfogadni.** Erre nézve a miniszter néhány példát is mondott. Így elmondta, hogy Sztaramoravicán néhány német szülő magyar iskolába akarta gyermekét járattatni és amikor elutasították őket, a miniszterhez fordultak, de ő nyíltan megmondta, hogy ezt a kívánságot nem teljesítheti és amikor a németek azt hozták fel, hogy nincs annyi német gyermek, hogy egy önálló német iskolát fenn tudjanak tartani, azt válaszolta, hogy szívesen rendelkezésükre bocsátja az állami iskola épületét és létesítsenek ott magániskolát, de abba nem mehet bele az állam, hogy német gyerekek magyar iskolába járjanak.

— Ugyancsak

**bizonyos bonyevác szülőknél is, akik bonyevácoknak vallják ugyan magukat, de kulturájuk tulajdonképpen magyar, jelentkezhetik olyan törekvés, hogy magyar iskolába járassák gyermekeiket, amibe nem lehet belemenni.**

Ahol ilyen kérdések nem merülnek fel, ott a dolgot könnyen megoldható. Szentán például, ahol magyarok és szerbek vannak, senki sem akadályozza meg a magyarokat abban, hogy a magyar és a szerbeket abban, hogy a szerb iskolába járjanak. Ép ezért a javaslat fenntartja a hármas kritériumot az iskolába való felvétel tekintetében és pedig **a gyermek anyanyelvét, szüleinek akaratát és nevét.** Szerbiában, ahol kisebbségek nem élnek nagy tömegben, nincsenek is ilyen problémák, ott senkinek sem jut eszébe gondolni sem arra, hogy bárkit megakadályozzanak abban, hogy gyermekét ilyen vagy olyan iskolába járasson.

Munkatársunk közbevetette, hogy Beogradban sok magyar él, akiknek körében felmerült az a kívánság, hogy gyermekeiket magyar elemi iskolába járassák. A miniszter kijelentette, hogy erről van tudomása és **hajlandó a kívánságot honorálni s**

**rövidesen gondoskodni fog arról, hogy a magyar gyermekek Beogradban is tanulhassanak magyarul.**

Ezután elmondotta a miniszter, hogy különösen Szlovéniában vannak nagyobb nehézségek, ahol a szlovének és a németek érdekei ütköznek össze igen élesen.

Felmerítettük, hogy a kisebbségek legfontosabb törekvése, hogy *iskolai autonómiát kapjanak*. A miniszter válaszában kijelentette, hogy van tudomása erről és ezt a követelést *Kraft* is felemlíttette a bizottságban és hivatkozott arra, hogy Esztországban is ilyen megoldást találtak.

— Pontosan nem tudom, hogy mi van Esztországban — mondta a miniszter — de

**elvileg ellene vagyok az iskolai autonómiák megadásának, mert a népoktatást az állam feladatának tartom**

és ebből a felfogásomból nem vagyok hajlandó engedni.

Ezután kijelentette a miniszter, hogy **arról lehet szó, hogy a kisebbségi iskolák sikeresebb működése céljából külön szervezetet létesítsenek,**

amely gondoskodjék a kisebbségi iskoláknak nemcsak az adminisztratív ellenőrzéséről, ahogy az iskolai hatóságok végzik, hanem oktatásügyi ellenőrzést is gyakoroljon és ily módon segítsen emelni a kisebbségi népoktatás szintjét. (A miniszter arra gondol, hogy kisebbségi oktatási osztályt állítson fel, kisebbségi oktatási szakemberek bevonásával) és külön felügyeleti szerveket is lehet létesíteni a kisebbségi vidékeken. (Kisebbségi tanfelügyelők.)

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa felemlítette, hogy a javaslat kisebbségi kritikáit kifogásolják azt is, hogy a kisebbségi iskolákban a nemzeti tárgyakat, földrajzot és történelmet államnyelven kell tanítani. Hangsúlyoztuk, hogy magától értetődő, hogy ennek a tanításnak nem lehet kellő eredménye és az állam szempontjából is fontos volna, hogy a nemzeti tárgyakat olyan nyelven tanítsák, amellyel a gyermek él.

Erről hosszabb beszélgetés indult meg, mely során a miniszter kijelentette, hogy ezen gondolkodni kell, de ez nem mehet rovására annak, hogy a kisebbségi iskolákban az államnyelvet intenzíven tanítsák.

**— A kisebbségeknek is érdeke, hogy minél jobban tudják az államnyelvet**

— mondotta a miniszter. — Legfeljebb arról lehet szó, hogy elfogadva a nemzeti tárgyak anyanyelvű tanítását más módon, esetleg több óra adásával kell gondoskodni az államnyelv eredményesebb tanításáról a kisebbségi iskolákban.

Egészen természetesnek tartja a közoktatásügyi miniszter is, hogy a kisebbségi pártok a javaslat ellen harcot indítanak és bármennyire menne is akár ő, akár bárki más az engedelmények téren, ez őket nem elégténé ki, mert lételemük a nemzeti követelések felállítására. Maga *Kraft* is kijelentette pénteken, hogy meg van elégedve a miniszter által mondottakkal, de mint további tartalékokat biztosította magának az iskolai autonómia követelését, amely kérdésben azonban a miniszter nem hajlandó kompromisszumra.

A kisebbségekre nézve rendkívül fontos az oktatászemélyzet kérdése. Ebben a tekintetben különösen a németek részéről sok a panasz, de a miniszter úgy tudja, hogy minden német tanító, aki állásért jelentkezett, kapott is állást. Mint-hogy azonban nincs elég számú német tanító, a minisztérium kénytelen németül is tudó szláv tanítókat is alkalmazni a német iskolákban, mert ha ezt nem tenné, akkor tanítóhiány miatt sok iskolát be kellene zárni, ami nem lehet a németek érdeke. Több magyar tanító is van, aki német iskolákban tanít. Egyébként

**a tanítóképzésről készülő új törvény gondoskodni fog arról, hogy a kisebbségi iskolákban is meglegyen a tanerők utánpótlása.**

A beszélgetés végén hangsúlyozta a közoktatásügyi miniszter, hogy

**nemcsak a szerződéseken biztosított törvényes maximumot hajlandó megadni a kisebbségeknek az oktatás kérdésében, hanem azon túl is mindazt, ami megielel az ország közvéleményének, de az ő saját liberális felfogásából is fakad.**

Végül a közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy szerinte is minden tekintetben biztosítani kell a szabad kulturális fejlődés lehetőségét a nemzeti kisebbségek számára.

**Szakáll főigazgató és Patovics József nevét kereste a könyvekben. Sehol sem találta és ekkor már tudtam, hogy kipattant a hamisítások ügye. A főigazgató előtt beismertem, hogy a Patovics-féle érettségi bizonyítvány hamis és azt is megmondottam, hogy több hamis bizonyítvány van forgalomban.**

Ezután Bader helyettes igazgató szerepére vonatkozóan kezdtek kérdezni Rösert, aki igen terhelő valómást tett helyettesére. Állítása szerint

**Bader is részt vett a hamisításokban és ő is pénzt vett fel értük.**

Érdekes egyébként, hogy már pénteken este jelentkezett a főkapitányságon egy fiatalember azzal, hogy neki is hamis Rösér-bizonyítványa van. Szombaton délelőtt még többen is jelentkeztek olyanok, akik a Rösér-intézetben hamis bizonyítványt kaptak. Ezeket is kihallgatják, hogy miképpen jutottak a bizonyítványokhoz.

A főkapitányság intellektuális osztályán Bader Miksa helyettes igazgatót is kihallgatták. Az igazgató helyettes is megtörtént

**beismerte, hogy igen sok esetben Rösérrel együttesen adták ki a hamis érettségi bizonyítványt és a pénzből ő is részesedett.**

Beismerte azt is, hogy ő maga is hozott több olyan embert, aki jogtalanul kapta az érettségi bizonyítványt.

A letartóztatott Rösér A. Edvin barátai szombaton összegyűltek dr. Szász Béla védőügyvéd irodájában és közölték az ügyvéddel, hogy

**bármilyen összegű kauciót is készek letenni, csak hogy Rösért szabadlábra helyezték.**

Akad néhány barátja, aki máris kötelezte magát, hogy Rösért elhelyezi a vállalatánál, hogy új egzisztenciát alapíthasson.

Rösér, mint kiderült az utóbbi években uzsorások kezébe került, akik látták és tudták, hogy meggyengült akaratu emberrel van dolguk és az iskolaigazgatót a végletekig kiszípolyozták. Adatok merültek fel arra nézve, hogy az iskolaigazgató az utóbbi időben idegileg teljesen összeroppant és nem volt ura szabad akaratának. Nyomasztó anyagi gondjal voltak és sür-gős adosságainak fedezésére fordította a hamis bizonyítványokért kapott összegeket.

Ugy Rösér Alfréd, mint Bader Miksa is, aki Kecskeméten járt pénteken és Héjjas Ivánt, régi barátját kérte fel intervencióra, eredménytelenül, még a rendőrségen vannak és kihallgatásuk még tart. A kihallgatások során elmondották, hogy *Lilics* Milutin dr. ügyvédjelölt és *Csajághy* Ferenc hajósvállalati tisztviselők vitték hozzájuk azokat, akiknek érettségi bizonyítványra volt szükségük. Ezek a felhajtók 1000—15000 pengőt is felvettek egy-egy bizonyítványért, de ebből csak keveset juttattak neki.

A rendőrségen van *Scheyer* József, Rösér Alfréd rokona is, azonkívül *Szemző* Rezső, az intézettanára, akik szintén bele vannak keverve az ügybe. Ezek kihallgatását még szintén nem fejezték be a rendőrségen.

## Javult az angol király állapota

**A walesi herceg utiterve nem változik**

Londonból jelentik: A pénteki napot aránylag jól töltötte György király, délután egy keveset aludt is és az este kiadott

**hivatalos orvosi jelentés könnyű javulásról számolt be.**

Megelőzőleg megröngteneztek a királyt és a kép igazolta az orvosi diagnózis helyességét. Este azután több orvosi jelentést nem bocsátottak ki és a Buckingham-palotában

**bizakodó lett a hangulat.**

A látogatóknak, a minisztereknek és a diplomácia tagjainak azt mondta a palota főszertartásmestere, hogy

**az udvari orvosok megnyugtatónak tartják a király állapotát**

és különösen abban bizakodnak, hogy *szívós természete könnyen fog megküzdeni a betegséggel.*

A walesi herceget, aki fivérével Kelet-Afrikában vadászik, eddig már két ízben értesítették atyjának betegségéről, de nem hívták haza, úgyhogy utiterve nem fog megváltozni, ha csak váratlanul nem fordul súlyosabbra a király állapota.

A királyi család valamennyi Angliában lévő tagja az uralkodó ágyához sietett. A walesi herceget állandóan informálják a király állapota felől. A trónörökös valószínűleg egy olyan kikötő közelében fog tartózkodni, ahonnan leghamarabb hazautazhatik. A diplomáciai testület tagjai állandóan érdeklődnek beteg állapota iránt és az angol társadalom legszélesebb rétegeiben is nagy az érdeklődés.

A Buckingham palota körül a rossz időjárás ellenére is állandóan nagytömegek tolonganak. Így **éjjel a színházak és múzeumok bezárása után még százával vonultak a palota elé,**

hogy a királyról halljanak. Nagy nyugtalanságot keltett, hogy az őrsejt zene nélkül váltották le, de hivatalosan azzal magyarázták ezt a körülményt, hogy rossz időben soha sincs zene.

György király állapotáról szombaton délben orvosi bulletint adtak ki, amely a következőképen hangzik:

**— A király az éjszakát meglehetősen jól töltötte és a péntek este megállapított javulás tartós. A betegség képét még mindig gyulladás és láz jellemzi.**

## Megindult a lavina a Rösér-ügyben

**Bader Antal, az intézet igazgatója is beismerte bűnösségét**

Budapestről jelentik: Pénteken este a főkapitányságon Rösér Alfréd Edvin előtt kihirdették az előzetes letartóztatásról szóló végzést.

Az előzetes letartóztatás kihirdetése után Rösér nem kísérték át az ügyészségre, mert a nyomozás még folyik, sőt egyre szélesebb mederbe terelődik. Tegnap este

**önként jelentkezett a budapesti főkapitányságon a Rösér-intézet helyettes igazgatója, Bader Miklós,**

aki Kecskemétről érkezett haza.

Rösér a második éjszakát is álmatlanul töltötte, szüntelenül fel és alá járkált s reggel, amikor ismét az intellektuális osztályra vezették, a rendőrtisztviselők maguk is megdöbbentek, mennyire összeesett a délceg, elegáns férfi. Sápadtan, karikás szemekkel folytatta vallomását.

**Az első hamis érettségi bizonyítványt 1918-ban adta ki.**

**Ekkor, valamint az 1919. és 1920. évek zavaros vi-**

szonyai között igen sokan keresték fel őt és olyan formában kérték az érettségi bizonyítvány kiállítását, hogy a kérések teljesítése elől lehetetlen volt elzárkózni.

Ezeket a személyektől természetesen semmit sem fogadott el a hamis érettségi bizonyítványokért, amelyekkel az illetőknek bizonyos pozíciók elérése végett volt szükségük.

— Később — mondotta — amikor anyagi viszonyaim nagyon megromlottak, egyre több és több hamis bizonyítványt adtam ki és ekkor már pénzt is elfogadtam értük. A legnagyobb összeg, amit hamis érettségi bizonyítványért kaptam, ezerkétszáz pengő volt, de szegényebb embereknek száz-kétszáz pengőért is kiadtam az érettségi bizonyítványt.

— Tudomásom szerint egy *Nagy* Gyula nevű ember jelentett fel engem a kultuszminisztériumban, mert tudomására jutott, hogy öccse: *Patovics* József a Rösér-intézetben jogosulatlanul nyert érettségi bizonyítványt. Néhány héttel ezelőtt megölték az intézetben

## Németpárti interpellációk

**a bácskai tartomány közgyűlésén**

**Letárgyalták a betervezett szabályrendeleteket**

Szomborból jelentik: A bácskai tartomány közgyűlését dr. *Manojlovics* Vladiszláv elnök kilenc óra-kor nyitotta meg. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után felolvasták a német párt által beadott két interpellációt. Az egyiket *Jajsi* Henrik, a párt elnöke adta be. Eszerint a belügyminiszter 1923. augusztus 8-ikán 11881/923. szám alatt rendeletet adott ki, amelynek értelmében a község jegyzők nem kötelesek az államnyelv mellett más nyelvet is beszélni, de abban az esetben, ha a jegyző vagy más községi hivatalnok a kisebbségi nyelvet bírja, akkor a közgyűlés jegyzőkönyve a kisebbség nyelvén is vezethető. Hivatalosnak azonban a szláv nyelvű jegyzőkönyv tekintendő. A párt még a múlt tartománygyűlésen kérte, hogy a miniszteri rendeletet hajság végre, de ez nem történt meg. Kéri a közgyűlést, utasítsa a tartomány illetékes bizottságát, hogy huszonnégy órán belül hozzon szabályrendeletet erre vonatkozóan.

A másik interpellációt *Blatt* Dániel, a német párt tartományi képviselőinek alelnöke adta be, Eszerint a tartományi választmány elnöke 16020/928. szám alatt rendeletet bocsájtott ki a szolgabíráknak, amely szerint a községi pénztárnaplók csakis államnyelven vezethetők. Blatt tiltakozik beadványában, hogy az elnök ilyen fontos rendeletet saját hatáskörében ad ki, miután erre csakis az egész választmány határozata alapján lett volna illetékes. Azonkívül a rendelet ellenkezik az önkormányzatról szóló törvénnyel, mert aszerint csak a községi bíró és albíró köteles csak az államnyelvet tudni. Kéri tehát, hogy a rendeletet helyezték hatályon kívül. A közgyűlés mindkét interpellációt a kérvény- és panaszbizottsághoz utalta.

A közgyűlés az interpellációk után áttért a napi-rendre a péntekről visszamaradt szabályrendeletek letárgyalására. *Masirevics* Brankó előadó és *Popovics* Iszó jegyző olvasták fel az egyes szabályrendeleteket, amelyeket minden vita nélkül elfogadott a közgyűlés. A közgyűlést hétfőn folytatják.

# Nyiltan megmondhatjuk!!

Ugyis tudja már mindenki,

hogy **mi** hozzuk forgalomba az idei rádiókiállításokon bemutatott

## 1. Háromlángpás:

**BLAUPUNKT  
ARCOLETTE  
E U M I G**

## 2. Négylángpás:

**» S A B A «**

legtökéletesebb, utolérhetetlen teljesítményű készülékeket. **ÁRNYÉKOLVAI KERETANTENNAVALI**

## 3. Négylángpás:

**HORNY „NEUTROVOX A 2 S”**  
Schirmgitterkészülék, keretantennával **AMERIKA**  
hullámhossz **14—2000 m**

## 4. Nyolclángpás:

**„INGELEN U 8”**  
ráépített kis keretantennával egész **EUROPA**  
hangsúlyozásban. **LEGTÖKÉLETESEBB KÉSZÜLÉK!**

Ezeknél tökéletesebbet még

**100.000**

dinárért sem kaphat

**KONRATH D. SUBOTICA**

ÉS ÖSSZES FIÓKJAI

**KÉRJEN INGYENES RÁDIÓALMANACHOT!!**

12411

## Ninesics volt hivei Becskereken lelkesen ünnepelték Sztankovics Szvetozárt

### A becskereki határozat várható következményei

Becskerekről jelentik: A *Bácsmegyei Napló* részletesen beszámolt arról a feltűnést keltő becskereki politikai eseményről, hogy a Ninesics-féle radikális párt-szervezet kimondta a szakítást Ninesics Momesilo volt külügyminiszter személyével és politikájával és elhatározta, hogy Sztankovics Szvetozár volt földművelésügyi minisztert ismeri el politikai vezérének és annak politikáját támogatja. Ennek a határozatnak úgy látszik sokkal messzebbre kiható következményei lesznek, mint ahogy az első pillanathban gondolni lehetett. Bizonyosra vehető, hogy a becskereki határozatot követni fogják a többi felsőbányai Ninesics-párti szervezet használt határozatait, úgyhogy Ninesics Momesilo előbb-utóbb úgy látszik teljesen elveszti a talajt választókerületében a Felsőbányában.

A becskereki határozattal hozzák összefüggésbe Ninesics volt külügyminiszternek váratlan látogatását Vukicsévics Velja volt miniszterelnöknel. Becskereki politikai körökben tudni vélik, hogy ez a látogatás azt jelenti, hogy Ninesics Momesilo elhatározta, hogy a becskereki kudarc után feladja a harcot Vukicsévicsék ellen és követve becskereki pártját, ő maga is át akar térni Vukicsévics táborába, mint ahogy ezt nemrégiben dr. Sztójadinovics Milán volt pénzügyminiszter tette aki viszont a Délbányában volt listavezető.

Ninesics várható átlépését Vukicsévics hívei közé döntő politikai eseménynek tekintik bányai politikai körökben. Ninesics kiválása igen nagy veszteségük volna a főbizottsági radikális politikusoknak nemcsak személyének sulya és jelentősége miatt, hanem azért is, mert magával vinné a főbizottság politikájának legnagyobb sajtóorganumát, a *Vremét* is, amelyhez tudvaleg Ninesics egészen közel áll. Valószínűnek tartják, hogy Ninesics kiválása esetén a főbizottságban teljes erővel megindulna a bomlási processzus. Ilyen módon nem lehetetlen, hogy a becskereki Ninesics-irakció frontváltásának az első lépés az az uton, amely a radikális párt egységéhez vezet.

Ilyen körülmények között egyre nagyobb érdeklődéssel várják a becskereki határozat további fejleményeit. Nagy érdeklődéssel nézték politikai körök-

ben a volt Ninesicspártiaknak Sztankovics Szvetozárral való első találkozása elé is. Ez a találkozás csütörtökön este történt meg Becskereken. Sztankovics Szvetozár volt földművelésügyi miniszter csütörtökön este hét órakor Becskerekre érkezett és Rajics Szvetiszláv főispán lakásán szállt meg. A volt Ninesics-féle radikális párt vezetősége ezalkalommal népes küldöttséget vezetett Sztankovics Szvetozár elé, aki a főispáni hivatalban fogadta a küldöttséget. Mikor Sztankovics Szvetozár a terembe lépett, Ninesics volt hívei lelkes üljénzésben törtek ki.

Popov Dusan, a volt Ninesics-párt elnöke Sztankovics elé lépett és a következő beszédet mondotta:

— Miniszter Ur! Van szerencsém Önt a mi szervezetünk nevében üdvözölni és közölni Önnel, hogy szervezetünk elhatározta, hogy ezután Önt támogatja. *Mi mindent meg fogunk tenni, hogy helyrehozzuk mindazt a rosszat, ami az előző áldatlan állapotokból következett.*

A rövid üdvözlő beszédre Sztankovics Szvetozár a következőket válaszolta:

— Hálás vagyok Önöknek ezért a határozatért és köszönetet mondok érte, mert amit most tettek, azt a radikális párt érdekében tették. Mától fogva ne legyen több Pasic-, Vukicsévics-párti, vagy főbizottsági radikális, legyünk mind egyszerűen és egyformán jó radikálisok. Pasic, mikor meghalt, nem hagyott maga után vezért a radikális párt részére. Éppen ezért mert nem volt egy vezér sem, nagyon is sok vezér jelentkezett és a vezérjelöltek tolongása közben elvesztett a radikális párt egysége. Felejtsük el a múltat és dolgozzunk vállalva a radikális párt megerősödésén, ami az ország ügyét vezetni, akkor nem tudom ki vehetné ma át a kezünkől a hatalmat. Még egyszer a legmelegebben köszönöm Önöknek nem a magam személye, hanem a radikális párt nevében elhatározásukat. Adja Isten, hogy a jövőben jobban és eredményesebben dolgozhassunk és elvégezhessük mindazt ami a párt és az ország érdekében szükséges.

Sztankovics Szvetozár nagy lelkesedéssel fog-

dott beszéde után Sztankovics Koszta hívta fel a volt földművelésügyi miniszter figyelmét az Altruista Bank földjeinek ügyére. Az Altruista Bank 450 hold földjét az agrárérdekeltek bírják és most tárgyalták a föld fakultatív megvásárlásáról. Közben a bank megbízottja más vevőknek is eladta a földeket, miáltal az agrárérdekelteket az a veszély fenyegeti, hogy el kell hagyniok földjeiket.

Sztankovics Szvetozár megígérte, hogy utána néz a dolognak és hogyha jogtalanság készül, azt meg fogja akadályozni. Ezután a küldöttség elvonnult és Sztankovics, Rajics főispánnal, Popov Dusával és Sztankovics Kosztával hosszasan tanácskozott.

A becskereki események mindenestre nagy sikerét jelentik Vukicsévics és Sztankovics politikájának és a megegyezés létrejöttét elsősorban Rajics Szvetiszláv érdemének és politikai ügyességének tulajdonítják.

## A hetvenhatéves feleség megfojtotta negyvenéves férjét

### A noviszadi felebbviteli bíróság a muzslai gyilkos asszony bűnperének iratait felterjesztette az egészségügyi tanácshoz

Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróság szombaton tárgyalta Tóth Viktória muzslai hetvenhat éves asszony gyilkossági bűnügyét. A becskereki ügyészség halált okozó szándékos emberöléssel vádolta Tóth Viktóriát, mert múlt évi december 16-ikán éjjel a vele vadházasságban élő Takács Jánost, míg az aludt, megfojtotta. A becskereki törvényszék kétféle főtárgyalást. Az első alkalommal a vádlott asszony védője az asszony elmebeli állapotának megvizsgálását kérte, de a beogradai elmeorvosintézet hosszabb megfigyelés után Tóth Viktóriát épelméjűnek találta. Ezévi május 31-ikén tartotta meg a becskereki törvényszék a második főtárgyalást, amelyen a vádlott asszony azzal védekezett, hogy Takács János brutálisan bánt vele és még az ételt is sajnálta tőle. A kritikus napon este teljes békességben feküdték le. Éjszaka az asszony ki akart menni az udvarra és mikor az ajtót kinyitotta, megdöbbenve látta, hogy az udvaron őt rabló áll vele szemben. Ezek letiporák, köpönyeget borítottak rá, úgy hogy nem tudott védekezni, sem pedig segítségért kiáltani. Ezután már csak azt hallotta, hogy a rablók behatoltak a lakásba és Takács Jánostól életveszélyes fenyegetések között azt követelték, mondja meg, hol tartja a pénzt, majd viaskodtak vele. Távozóban pedig feldobták az ágyra, pokrócokkal letakarták a fejét és ütöttek-verték. Amikor a rablók elmentek, Takács még egy ideig jajgatott és az asszonytól vizet kért. Tóth Viktória kiment a konyhába, hogy vizet hozzon, de amikor a vízzel visszatért, Takácsot a kemence mellett a földön holtan találta.

A becskereki törvényszék főtárgyalásán az elnöknek arra a kérdésére, hogy ha a rendőrségen beismerő vallomást tett, miért tagad a bíróság előtt, az asszony azt felelte, hogy a rendőrségen megígérték, hogy megkapja Takács János házát, ha beismerő vallomást tesz. A becskereki törvényszék előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés büntetésében mondotta ki bűnösnek az öreg asszonyt és tizenötévi fegyházra ítélte.

Tóth Viktória az ítélet elhangzása után felsikoltott: — *Felebbezek az Isten törvényéhez!*

A felebbviteli bíróság dr. Gyurgyev Boskó-tanácsos szombaton tárgyalta másodfokon a hetvenhatéves vádlott bűnügyét. Az öreg asszony talpig feketében állt a bíróság elé és égnek emelt kézzel, sirva védekezett a vád ellen. Az asszony itt is patetikus kijelentésekkel hangoztatta ártatlanságát. Felolvasásra került dr. Sztójadinovics orvosi vallomása, amely szerint a vizsgálat alkalmával megállapította, hogy a halott nyakán vérálfutásos sérülések voltak, amelyek fojtogatástól eredtek. A fojtogatás hosszabb ideig tarthatott és valószínűleg az áldozat akkor aludt és így nem védekezhetett. Az öreg asszonynak volt annyi ereje, hogy a bűncselekményt végrehajthassa.

Putnik Emil becskereki rendőrkapitány felolvastott vallomásában elmondta, hogy Tóth Viktória a rendőrségen három napig tagadott és a negyedik napon önként tett beismerő vallomást. Azt vallotta, hogy a férje bottal megverte, mire ő feljelentéssel fenyegette, de a férje közömbösen azt felelte neki:

— Jelents fel, úgy sincs tamu.

Az asszony megvárta, míg a férje elaludt és megfojtotta. Közben azt mondotta magában:

— Hát neked van most tanud, hogy én öltök meg?

Dobó József muzslai földműves tanuvallomásaiban azt mondogta, hogy a kritikus éjszakán valaki bebotoggett az ablakán és azt kérdezte, hogy ott lakik-e Takács János.

A felebbviteli bíróság a védő előterjesztésére úgy döntött, hogy a bűnügy összes iratait az egészségügyi tanácsnak küldi meg szakértői vélemény előterjesztése végett és annak beérkezéig elhalasztja a tárgyalást.

Legjobb hirdetési orgánom  
a „BÁCSMEGYEI NAPLO”

# „Albrecht főherceg nem Habsburg“

## Habsburg Lipót leleplezi a magyar trónkövetelő születésének titkát

A királykérdés újból nagy port vert fel Magyarországon. Az elmúlt héten a legitimisták ünnepélyt rendeztek Budapesten abból az alkalomból, hogy Ottó főherceg betöltötte tizenhatodik életét. Az Albrecht főherceg köré csoportosult királpártiak sem maradtak tétlenül és ők leginkább külföldön, főleg Olaszországban fejtenek ki akciókat Albrecht érdekében. A két Habsburg trónjelöltön kívül a magyar királyi trón várományosának emlegetik az aostai herceget is többek között.

A különböző királpártiak nagy harcot indítottak a külföldön jelöltjük érdekében és a harc hevében Lipót főherceg, aki állandóan Amerikában él, nagy felháborítást keltő nyilatkozatot adott az „Internationale News Service“ newyorki szerkesztőjének.

Lipót főherceg nyilatkozata elején nyíltan azt állítja, hogy Albrecht főherceg nem

habsburgi vér, mert természetes apja egy ismert magyar katonatiszt, akire feltűnően hasonlít is.

Lipót főherceg kijelentette még, hogy egész életében hű marad Ottóhoz és minden tőle feltehető elkövet, hogy Albrecht főherceg terveinek realizálását meg-híusítsa.

mert Albrechtnek az előbb említettek miatt nincs joga és nem is méltó a magyar koronára.

— Kötelességemnek tartom — mondotta Habsburg Lipót — hogy lerántsam róla a leplet.

A főherceg végül kijelentette, hogy ha Albrecht ezeketán is igazi Habsburgnak vallja magát, akkor vesse alá magát vérvizsgálatnak és származását gy-bizonyítsa be.

Az Internationale News Service cikke általános felháborítást keltett Európában.

# Áll a harc Bulgáriában

## Mihajlov és Protogerov hivei között

### Mihajlov Iván Szófiába érkezett és bizalmas tanácskozást folytatott a kormányhoz közelálló körökkel

Szófiából jelentik: Mihajlov Iván hivei tovább folytatják a harcot a protogerovisták ellen és a látogatást az, hogy

a sorozatos gyilkosságokkal Mihajlov hivei ki akarják irtani Protogerov táborát.

A napokban Bjelov volt belügyminiszteri tisztviselőt gyilkolták meg Szófiában Mihajlov hívei. Bielov már rég visszavonult a politikai élettől és meggyilkolása a bolgár fővárosban nagy elkeseredést kelt, nemcsak hivei körében.

Péntek este megérkezett Szófiába maga Mihajlov Iván, hogy meglátogassa betegesen fekvő feleségét Benca Kornicsowát, az ismert Burg-Theater-beli merénylőt tettesét.

Mihajlov Jovan szombatra virradó éjjel titkos összejövetelt tartott a kormányhoz közel álló személyekkel

és Szófiában azt hiszik, hogy a tanácskozások eredményeképpen Mihajlov hívei újabb gyilkos akciókat fognak kezdeni.

# A távdoktor,

a soffőr, aki egyszer trónt követel, egyszer szőnyeget és a papagály, amely nem eszik keménytojást

Berlin, november hó.

1. Háromezer márkáért mindenki doktor lehet. Államtudományi, jogi, közgazdasági, sőt — mint most egy pár kapcsán kiderült — orvosdoktor is. Irni és olvasni nem okvetlenül szükséges hozzá . . .

Évtizedek óta szabályszerű kereskedés folyik Németországban a külföldi egyetemek doktori diplomáival. Közvetítők százaai élnek — és jól élnek — abból, hogy ambiciózus, de jómódú nyárspolgároknak, akik fiatalokkorban elmulasztották a felsőbb iskolákban magasabb képzettségre szert tenni, ha nem is magasabb képzettséget, de doktori diplomát szereznek amerikai egyetemeken. Az amerikai egyetemek tudvalevően magánvállalkozások s egynéhány kivétellel, amelyek stréber milliárdosok jóvoltából gazdag alapítványokkal rendelkeznek, főbnyire szegények. Ezek a rosszulmenő főiskolák úgy szereznek pénzt, ahogy tudnak. A legegyszerűbb mód a diplomagyártás. Külföldön, elsősorban Németországban, ahol leginkább tisztelik még a professzori, doktori s egyéb »tudományos« címeket, megbizottakat, felhajtókat, ügynököket tartanak az amerikai kis egyetemek s ezek a slepperek valósággal házalnak a doktori címekkel. A doktorátus megszerzése roppant egyszerű. A jámbor fűszerkereskedő, aki, mondjuk, dr. rer. pol. akar lenni, először is lefizeti az ügynöknek a kialakított díjat. Ez a legfontosabb. Az ügynök közli erre a doktorandus-szal, hogy a rigorózum letételére nem szükséges okvetlenül kiutaznia Amerikába, hanem írásban is lehet vizsgázn. Le legyen szives tehát két-három hét alatt elkészíteni a doktormunkát. A fűszerkereskedő természetesen nem készít semmiféle doktormunkát, hanem megkérdi az ügynöktől, hogy hol lehet ilyen írásbeli dolgozatot készsen kapni? »Nálam«, feleli a slepper nemes egyszerűséggel. Újabb ötszáz márka. A doktormunkát azután a jelenkező nevében beküldik az egyetemnek, amely postafordulival küldi a doktori diplomát. Az új doktor, ha tulságos ambiciózus megkérdi, mi az a rer. pol. Az ügynök sem tudja, de ebből nem lesz semmi baj.

Az amerikai egyetemek aránylag elég drágák voltak s ezért az utóbbi időkben inkább a belga főiskolák jöttek divatba. Ezek az »egyetemek« szintén nyilvánossági joggal felruházott magánintézetek, amelyek állami engedély alapján doktorokat és promoteálhatnak. A távdoktorátust legkönnyebben ezekben a belga főiskolákon lehet megszerezni: »Université Philotechnique«-on Brüsszelben, a lüttichi gyarmati fő-

iskolán, a verriersi kereskedelmi főiskolán, a montsi »Béke-egyetem«-en és a namuri egyetemen. Ezeknek az egyetemeknek legnagyobb részét nincsenek is hallgatóik, hanem csak levélbeli oktatást nyújtanak a beiratkozott növendékeknek.

A német kormány tehetetlen ezekkel a diplomagyárakkal szemben, amelyek elárastják áruikkal egész Németországot. Terveznek ugyan különböző rendszabályokat a külföldi doktori címek viselése ellen, de ezeket nehéz keresztülvinni, mert nem akarják a mosdóvízzel együtt a gvereket is kiönteni. A vérszírre egyébként, hogy a külföldi egyetemeken szerzett doktori címek viselését be fogják tiltani, sietve megalakult Berlin-Halenseeben a Külföldi Doktorok Szervezete. Persze, csupa távdoktor ül a vezetőségben . . .

2. A berlini szovjet-műkincsek egyrésztének elárverezését, mint ismeretes, Kotromanic-Dabisa herceg, a soffőrré lett orosz arisztokrata azzal akadályozta meg, hogy a bírósághoz intézett beadványában magának vindikálta ezeknek a nagy értéket képviselő gobelineknek és festményeknek a tulajdonjogát. A herceg ugyanis, akiről a Bácsmegyei Napló néhány hónappal ezelőtt megírta, hogy a legutóbbi időben, mint jugoszláv trónpretendens lépett fel. Egyszer trónt követel, egyszer szőnyeget. Az utóbbival nem volt sok szerencséje, mert a lefoglalt műkincseket feloldották a zár alól és már el is árverezték, de a trónkövetelés, ugylátszik, jövedelmező üzlet. Tény az, hogy Dabisa mester feladta taxi-soffőri állását és ma már tiszobás lakása van egy grunewaldi villában. A nyáron még szalutálva köszönte meg az ötven pienniges borraivalót, amikor kivittem magam vele a wannseei állomásra . . .

Hogy kit vágott meg ilyen sikeresen a jellegzetes szélhámós-allűrökkel dolgozó trónkövetelő, azt nem lehet tudni. Az ügyvédje szerint a Párisban megalakult Kotroman-Komité támogatja. Egy másik verzió, hogy az olasz és a bolgár kormányok finanszírozzák. Legvalószínűbb azonban, hogy a berlini szovjetkövetéssel áll összeköttetésben és a szovjetműkincsek elárverezése ellen beadott keresete csak azt a célt szolgálta, hogy elterelje a gyanút magáról.

3. A berlini sláger-refrénnek évről-évre hülyébben lesznek. A nyáron még azt kérdezte mindenki bömbölvé, hogy ki gurította a sajtót a pályaudvarra és hogy mit csinál a Moxa a Himaláján? (Ami a her-

ceg nyelvjárásban rim: Moxa a Himalája.) Az új szón problémái már komplikáltabbak. Itt van például ez a kérdés:

»Ach, Hebe Gerda,  
Es ist ein Herr da,  
Was will denn der da  
Vor deiner Tür?«

Mit lehet tudni, hogy mit akarhat az illető ur Gerda ajtaja előtt. Talán be szeretne menni. Ez annál inkább is elképzelhető, mert Lisbeth kisasszonnyal kapcsolatban meglepően hasonló rejtély merül fel egy másik kuplé gyanusan azonos ritmusa refrénjében:

»Was will der Mann da  
Auf der Veranda  
Bei Fräulein Lisbeth nachts um zehn?«

Egy kis plágium. A legjobb családban is előfordul pláne zeneszerzők között . . .

Általában a szerelmi témák uralják idén a refréneket. »Lass mich einmal nippen — An zwei roten Lippen.« Ez egy szerény, de pedáns ember, aki ezt énekl. Megelőgszik egyetlen csókkal, de előbb megszámlolja a nő ajkait, hogy hány van neki. Mindakettőről akar tudniillik nassolni egy csókot, az alsórol is és a felsőrol is. Előre leszögezi, hogy ne legyen belőle félreértés . . .

A slágerszerzők jóvoltából az ember minden zsen nélkül megkérdeheti egy csinos nőtől, hogy szabad e ma este? Persze, a megfelelő melódiára. Sőt az Uristent is fel lehet szólítani, hogy legyen szives, küldjön a szőlőnek egy vas kis nőt. Eltétölcsességet lehet tanulni viszont abból a dalból, hogy amit a doktor bácsi mond, azt meg kell tenni! (Az nem derül ki sem a szövegből, sem a zenéből, hogy ez belga doktorokra is vonatkozik-e?)

A slágerek királya azonban mégis csak az, amely arról panaszkodik, hogy az én papagályom buta, mert nem eszik kemény tojást. Mást mindent eszik, bombont és kaviárt és tortát, még savanyu uborkát is, csak kemény tojást nem. Rémes! Le kell löni!

Nem a papagályt, hanem a dalköltőt.

d. t

# A cella titka

## Leszállították a súlyos testisértéssel vádolt szubotícai detektív büntetését

Novisadról jelentik: A crvenkai csendőrség 1927 augusztus 25-ikén letartóztatta Belics Milán napszámot, aki Leibach László földbirtokos szállásán, mint béres volt alkalmazásban. A béres többször hangosította, hogy rövidesen bejönnek a magyarok és az új határ a Dunánál lesz. Valaki tudára adta Belics nyilatkozatát a csendőrségnek, amely még aznap letartóztatta Belicsét és a községházán levő rendőrségi fogdában helyezte el, hogy onnan másnap beszállítsák a szombori ügyészséghez. Másnap, amikor a csendőrök elmentek Belics Milánért, a fogdában egy eszméletlen állapotban levő, a felismerhetetlenségig összevert embert találtak. A kritikus éjszakán ugyanis Misanovics Jován crvenkai rendőrfelvezető, az ottani rendőrség parancsnoka, a korcsmából hazajöve, Plavics Koszta rendőrrel összekötöztette a fogdában levő Belics Milán kezét, lábát, azután bikacsókkal órákon keresztül verte.

A szerencsétlen ember jajveszékése felverte állmukból a szomszéd uccák lakóit. A véresre vert Belicsét nem szállították a szombori ügyészség fogházába, hanem hazavitték lakására, ahol három hónapig feküdt beteg. Vért hányt és négy év múlva tudógyulladásban meghalt.

Ezévi május 16-ikán tárgyalta Misanovics Jován büntügyét a szombori kerületi törvényszék. Misanovicsot, aki közben szubotícai detektív lett, az ügyészség hivatalos hatalommal való visszaélés és súlyos testi sértés büntetével vádolta. A vádlott a szombori főtárgyaláson, azzal védekezett, hogy mint a crvenkai rendőrség parancsnokát, aki dobvolójac is volt, nagyon felháborította, hogy egy szerb ember olyanokat mond-hasson, hogy az új határok a Duna mellett lesznek és felháborodásában köttette guzsba és verte bikacsókkal Belics Milánt.

Dr. Fuchs Sámuel crvenkai községi orvos hónapokig kezelte Belicsét, aki a sérülések következtében jobb fülének hallását teljesen elvesztette és tudóveszt kapott.

A törvényszék a vádlottat hivatalos hatalommal való visszaélés és súlyos testi sértésben mondotta ki bűnösnek és négy évi börtönre, valamint öt évi hivatalvesztésre ítélte. Az ügyész megnyugodott, az elítélt és védője felebhtek, mire a törvényszék a vádlottat azonnal letartóztatta.

A noviszadi felebbviteli bíróság dr. Gyurgyev Boskó felebbviteli bírósági elnök tanácsa szombaton tárgyalta a hűnygyet és megsemmisítve az elsőfoku ítéletet, a vádlottat kétévi fogházra és öt évi hivatalvesztésre ítélte.

# A millstadti boncolóorvos kijelentette, hogy Forgács Anna halálát fojtogatás és zsinegelés okozta

## Ismét súlyosan terhelő tanuvallomások hangzottak el Erdélyi Béla ellen A tanuvallomások szerint kétségtelen, hogy Erdélyi lelökte feleségét a hegyről

Budapestről jelentik: Az Erdélyi-per főtárgyalása iránt szombaton még az eddiginél is nagyobb érdeklődés mutatkozott. A kivánsiak nagy serege már korán reggel elálta a folyosókat és a lépcsőket és különösen nagyszámu fiatal lány szállta meg az épületet. Ezek a várakozók mind Erdélyit akarták látni és a legfurfangosabb módokat eszelték ki, hogy olyan helyet szerezzenek maguknak, ahonnan látni lehet Erdélyi Bélát, ha bevezetik a tárgyalóterembe. Valóságos stratégiai tereptanulmányokat folytattak a fiatal hölgyek, hogy miképen juthatnának minél közelebb a vádlotthoz, amikor majd bevezetik a tárgyalásra. Egy-egy jobb helyért a folyosón formális közelharcot vívtak, a stratégiák azonban csalatkoztak, mert a vádlottat szombaton egy olyan ajtón vezették fel a fegyörök fogházból, amelyet a közönség nem ismert és csak akkor pillanthaták meg a jegy nélküli nézők, amikor két fegyör között belépett a terembe.

### A Rözerben érettségizett Erdélyi

A főtárgyalási terem kilenc óra után néhány perccel már zsufolásig megtelt. Erdélyi két fegyör között ült az egyik padon, míg a többi vádlott egy másik padon foglalt helyet.

Féltiz után néhány perccel vonul be a bíróság élén Schadt tanácselnökkel.

A tárgyalás megnyitása után Temesváry ügyvédségi alelnök meglepő bejelentést tesz:

— Egy bejelentést vagyok kénytelen tenni — mondja az ügyész. — A főkapitányságtól azt az értesítést kaptam, hogy a Rözer-ügyben folytatott nyomozás során kiderült, hogy

Erdélyi Béla érettségi bizonyítványa hamis.

Méltóztassék erről Erdélyit megkérdezni és a bizonyítékokat beszerezni.

Az elnök: Hát ehhez mit szól Erdélyi?

A vádlott: Nem tudok erről semmit.

— Azt csak tudja, hogy lementurált-e?

— Igen, ott maturáltam a Rözerben.

### Ujabb terhelő tanu

A szombati tárgyaláson először Robicsék Margit, dr. Robicsék orvos nejét hallgatják ki tanuként. Az asszony ugyanakkor Millstadttban tartózkodott, amikor Erdélyiék és férjével együtt résztvett a boncoláson, továbbá a lezuhanás helyszínén eszközölt szemlén is. Az elnök kérdéseire elmondja, hogy személyesen nem ismerte Erdélyiékét, hanem csak látásból Gyermekét Forgács Annát, akit a strandon többször láttak fürdőruhája miatt sakkablának nevezték.

Kint járt a bizottsággal a serpentin-uton, ahol Erdélyi lezuhant. A hely teljesen veszélytelen és semmi kilátást nem nyújt. Ugyhogym semmi értelme sincs annak, hogy valaki oda menjen kirándulni. Lezuhanni csak úgy lehet azon a helyen, ha lelöknek valakit.

Bábuval kísérleteztek és a bábu ugyanazon a helyen akadt fel, mint Forgács Anna.

— Adtak a bábunak lökést?

— Igen, lökést kapott és

a bizottság véleménye szerint Erdélyi-né is kapott lökést.

Mint végzett ápolónő, résztvehetett a boncoláson és látta a fojtogatás nyomait a nyakon, sőt ő is beillesztette a kezét a nyomokba.

A tanuhoz azután arra vonatkozóan intéznek kérdéseket, hogy igaz-e, hogy Erdélyi aznap, amikor felesége meghalt, táncolt és énekelt a bárban.

— A szerencsétlenség napján — mondja a tanu — férjemmel a rendes vendéglőbe mentünk és egy asztalhoz akartunk leülni. A pincér azt mondta, hogy ez az asztal el van foglalva Erdélyi részére. Én tudtam, hogy felesége nagyon beteg és mondtam is a pincérnek, hogy ma bizonyára nem jön Erdélyi. De alighogy kimondtam, már jött is egy nagy társasággal. Én direkt figyeltem, hogy ugyan hogy fog viselkedni, amikor felesége olyan nagy beteg. Ivott, táncolt és énekelt. Másnap azután hallottam, hogy felesége meghalt. A temetés napján is feltűnt a viselkedése. Gyermekeim ping-pongoztak és Erdélyi odaállt melléjük nézni. Amikor egyszer a gyerekek elhibázták a számolást, Erdélyi kijavította a hibát és számolt helyettük. Mindenki megbotránkozott Millstadttban Erdélyi viselkedésén.

Az elnök: Lehet, hogy Forgács Anna szédülés következtében zuhant le?

— Ha szédült, akkor igen, de aki szédülni szokott, az nem megy oda.

— Látta Ön Erdélyi-né sálját?

— Igen láttam.

Rögtön látszott rajta, hogy valamit csavartak benne.

Ezután a védő intéz még kérdéseket a tanuhoz,

a lezuhanás külső beavatkozás nélkül nem történhetett meg és ha véletlenül zuhant le, csak akkor eshetett arra a fára, ha meglökték.

A védő: Ön antipátiával viseltetett Erdélyi ellen, mert táncolni látta, amikor felesége beteg volt? Nem maradt meg Önben ez az érzés?

aki kijelenti, hogy az adott körülmények között neki az volt a meggyőződése, hogy

— Nem, engem ez nem befolyásolt, mert én nem tudom, hogy ki ölte meg Forgács Annát.

Erdélyi: Ha valaki lezuhan, olyan erős ütést kell adni, hogy az illető feltétlenül észreveszi.

A tanu: Én nem tudom, de azt hiszem, hogy esés közben a benyomások elmosódtak.

Erdélyi: De azonnal észre kell venni.

— Azt hiszem, igen.

Erdélyi ezután kijelenti, hogy nem ping-pongozott. Egész nap együtt volt Gáldival. Az sem igaz, hogy énekelt a vendéglőben, hanem csak egyszer táncolt.

Robicsék: Én nem mondtam, hogy ping-pongozott, hanem, hogy a gyermekeim mellé állt, figyelte őket és amikor a számolásban hibáztak, kijavította.

Erdélyi erre kijelenti, hogy szobájába arra kellett felmenni, amerre a gyermekek játszottak.

### Mit látott a millstadti trafikkeső?

Fischer Terézia a következő tanu. Egyszerű osztrák asszony, szürke kabátban, nagy boával a nyaka körül, kis rózsaszínű kalapban. Millstadti trafikkes felesége.

Az elnök első kérdésére, hogy ismeri-e Erdélyiékét, azzal felel, hogy nagyon jól ismeri. Erdélyi és felesége sokszor megfordultak a trafikjában.

— Látta azt, hogy Erdélyi megverte a feleségét?

— Láttam.

— Mikor?

— Sokszor voltam a See-villában — mondja a tanu alig hallható vékony hangon. — Amikor későn jöttem az újságok, magam vittem oda. Egyszer dr. Pichler lakása elé mentem. Utközben

az uton egy láttam, mintha gyermekek játszanának. Amikor közelebb értem, láttam, hogy Erdélyi Béláné a földön fekszik és dulakodik a férjével, majd felbukkan a földről, ráugrik Erdélyi hátára, de Erdélyi ledobja magáról.

## Erdélyi zárt tárgyalást követel

A védő feláll most és a bíróság felé fordulva mondja:

— Az a kérésem, hogy ezen vallomásra vonatkozóan Erdélyi Béla észrevételeit a nyilvánosság kizárásával tegye meg, mert ez is adat lesz azokra a körülményekre vonatkozóan, amelyekre én már a zárt tárgyaláson céloztam.

Az elnök felállítja Erdélyi Bélát:

— Tegye meg észrevételeit a tanu vallomására.

— Csak zárt tárgyaláson vagyok hajlandó a vallomására vonatkozó észrevételeimet megtenni —

jelenti ki harsány hangon Erdélyi Béla és azután hadarva, pulykavörös arccal a következő kérdéssel csap le az asszonyra:

— Azt mondja meg, mikor fogtam én magával kezét, — de ezt olyan harsány hangon mondja, mintha ez perdöntő kérdés lenne, mintha ezen fordulna meg egész élete.

— Hagyja el ezeket a dolgokat, — szól rá mérgesen védője, de Erdélyi Béla kivörösödő arccal teszi fel az újabb kérdést:

— Mondja meg, mikor fogtam én magával kezét — és egy lépést előbbre lép.

Az elnök csendesen int le:

— Nem tartozik ez ide, ne kérdezzen ilyet — mondja.

Erdélyi Béla a következő kérdést megint harsány hangon mondja:

— Nem igaz, hogy én magával beszélgettem a trafikban. Mondja meg mikor és miről beszéltem én magával a trafikban?

Az elnök azonban most már leülteti Erdélyit és azután enuncziálja, hogy

a törvényszék nem lát okot a zárt tárgyalás elrendelésére.

— Erdélyi Béla, — állítja fel újból Erdélyit az elnök — mondja meg nekem, hajlandó-e megtenni észrevételeit a vallomásra.

— Nem vagyok hajlandó.

— Köszönöm, — mondja az elnök — akkor ülön le. Akkor készen vagyunk a tanu vallomásával. Mitután esküt tett, már nem kell megeskülni.

— Látta, hogy Erdélyi Béla a dulakodás előtt verte a feleségét?

— Azt nem láttam.

— De hiszen a vizsgálóbíró előtt azt mondta, hogy verekedtek, — mondja az elnök.

— Persze, hogy verekedtek, azért teküdték a földön.

— Civakodtak is közben. Veszekedtek?

— Igen, de én nem értettem meg, hogy mit beszélnek.

— Biztosan megismerte őket? Hol történt ez? Lakásban?

— Nem kérem, az uccán történt. Az uccán hemperegtek a földön.

— Melyik részén Millstadtnak?

— A rondó végén történt, egy pad és egy fa mellett.

— Egészen közel volt hozzájuk?

A tanu most megfordul és méregeti a távolságot. Közben megfigyelkezik mindenről és Erdélyi Bélát nézegeti. Az elnök megismétli a kérdést, ez téríti magához a tanu álmodozásából. Ezután felel:

— Olyan messze voltak tőlem, mint most Erdélyi ur, körülbelül 3—4 méterre.

— Késő este volt?

— Igen, este félkilenc óra.

— Megbotránkozott ön ezen a jeleneten? — hangzik az elnök további kérdése.

— Nem botránkoztam meg — válaszolta a tanu — azt hittem, hogy játszanak egymással.

— Azt hitte és most már nem hiszi?

— Most már nem — feleli. — Akkor azt hittem, hogy játszanak, de most már meg vagyok győződve arról, hogy verekedés volt. Amikor én ezt láttam, ezt gondoltam: furcsa, hogy jobb emberek is verekszenek.

### »Erdélyi nevetett: igen, meghalt«

— Aznap — folytatja a tanu — amikor Erdélyi-né meghalt, Erdélyi Béla megjelent a trafikban és egy levelezőlapot vett. Erdélyi nem mondta nekem, hogy meghalt a felesége, én azonban már tudtam, mert mindenki erről beszélt. Amikor bejött hozzám, én részvételem nyilvánítottam neki.

Erdélyi kezét nyújtott, feltekintett a magasba, nevetett és azt mondotta: igen, meghalt.

Nekem furcsa volt, hogy nevetett, az volt az érzésem, hogy ez az ember vagy nem normális, vagy örül annak, hogy a felesége meghalt.

Az ügyésznek nincs kérdése, annál többet kérdez a védő.

— Utólag másoktól nem hallotta-e — hangzik a védő egyik kérdése — hogy

ez a házaspár furcsán viselkedik és furcsán él és akkor is civakodik, amikor szeretik egymást.

— Én magam is gondoltam később, hogy ez valami enyelgés lehetett ott az uccán.

És az altiszt már hívja a következő osztrák tanu

### Erdélyiék civakodásai

A következő tanu Klopfer Józsefné, a millstadti See-Hotel mosogatónöje. Az elnök azt a kérdést intézi a tanuhoz, látta-e, hogy az Erdélyi-házaspár civakodott.

— Igen, többször láttam — hangzik a válasz — veszekedni őket. Szobájukba behatoltam látni a kertből. Nyolc nappal azelőtt, hogy elköltöztek tőlünk, egyszer kiabálást hallottam szobájukból. Odamentem az ablakhoz és láttam, hogy Erdélyi-né felemelt kezekkel hátra felé ment. Ezután becsukták az ablakot, de én tovább is ottmaradtam és vártam, hogy mi lesz? Negyedóra múlva ismét kinyitott az ablak és akkor láttam, hogy Erdélyi nevetve cigarettázik, felesége pedig hálóingben sirt.

### Milyen regényeket olvas Hans Barrasch?

A tolmács ekkor jelentést tesz az elnöknek, hogy Hans Barrasch közölte vele, hogy kiegészítő vallomást akar tenni. Amikor az engedélyt erre az elnök megadja, Barrasch a következőket mondja:

— Azt hallottam, hogy Erdélyi olyan nyilatkozatot tett, hogy féltékeny volt rám és ezzel indokolta a felesége bántalmazását. Ez nem helyes beállítás, nekem más társaságom volt akkor, más flörtöm is volt és egyenesen kerültem a találkozást Forgács Annával. Amikor Anna felkeresett, hogy védelmet kérjen tőlem, én kérdeztem, hogy nem féltékeny-e a férje, mire ő azt mondotta, hogy az teljesen ki van zárva, különben

léreje maga mondta, hogy nincs a földön olyan férfi, akire ő féltékeny lenne.

Inkább attól félt, hogy felesége el fog nekem mesélni egyes dolgokat.

Gdl védő: Tudja-e, hogy egy bíról személy Ön gyanúsította meg a névtelen levél írásával.

— Igen, olvastam az újságban.

A védő ezután kijelenti, hogy épen a legféltékenyebb emberek szoktak azzal dicsekedni, hogy nem féltékenyek. Majd azt a kérdést intézi a tanuhoz, hogy milyen regényeket szokott olvasni

**Az elnök:** Ne tessék ilyen komolytalan kérdéseket feltenni!

**A védő:** Ez pszichológiailag fontos, mert a tanu olyan fantáziáról tett tanuságot...

— A tanu esküt tett vallomásra, ne tessék ilyeneket mondani.

**A védő:** Mindenkinek a lelki világát olvasmányai alapján lehet megítélni.

Amikor Hans Barrasch megkérdi, hogy miről folyik a vita és az elnök engedélyével közlik vele a

kérdést, a tanu a legnyugodtabb hangon kijelenti, hogy nagyon keveset olvas, mert sokat dolgozik.

A közönség nagy derűvel fogadja ezt a kijelentést, mire az elnök erősen rendreutasítja a hallgatóságot és figyelmezteti, hogy ha nem tartózkodnak a jetszés- és nemjetszésnyilvánításától, kiűrteti a termet.

Ezután már siri csendben Temesváry ügyész intéz kérdéseket a tanuhoz, akinek vallomása ezzel véget ér.

## A boncolás rejtelméi

A következő tanu dr. Lagner Hans gráci orvos, dr. Lagner Mátyás törvényszéki orvos fia, aki a nyáron szabadságon volt Millstattban és a boncolást végezte.

Az elnök kérdéseire elmondja, hogy Erdélyiüket sem látásból, sem személyesen nem ismerte. Két törvényszéki orvossal: édesapjával, dr. Lagner Mátyással és dr. Pichlerrel együtt végezte a boncolást és tulajdonképpen ő boncolta fel a holttestet, míg a másik két orvos csak megnézte a kiboncolt részeket és a jegyzőkönyvet vezették.

— A jegyzőkönyv megszerkesztésében is részt vettem, folytatja dr. Lagner. A látéltre vonatkozó részt alá is irtam, de a véleményező részt nem irtam alá, mert azt gondoltam, hogy ez a két jelenlevő idősebb orvoskollégám feladata. A helyszíni szemlén nem voltam jelen, de később bejártam azt a területet.

**Az elnök:** Mielőtt a boncolás megkezdődött, szó volt arról, hogy Forgács Anna lezuhant a szikláról?

— Igen szó volt róla és aszerint is vizsgáltuk meg a testrészeket.

— **Milyen hely az, ahol a lezuhanás történt?**

— Véleményem szerint ott magától nehezen járhat valaki szerencsétlenül.

— **Mégis, hogy magyarázza Forgács Anna lezuhanását?**

— **Nagyon nehezen tudom magyarázni, hogy magától zuhant volna le.**

Az elnök felmutatja a helyszínen készített fényképet, amelyről az orvos felismeri a helyet.

**Az elnök:** Ha valaki ott leesik, akkor csuszni kezd?

— Igen, lecsuszik.

— **Meredek az a hely?**

— Igen, meredek, ha valaki ott lecsuszik, merőlegesen esik.

— **Forgács Anna nem esett merőlegesen.**

— **Ha valaki lecsuszik — ismétli a tanu határozottan — merőlegesen esik, ha erő hat rá, messzebb esik. Én úgy gondoltam, hogy külső erő hatott rá hátulról.**

A tanu aztán részletesen elmondja, hogyan történt a boncolás.

— Amíg az orvosok az előkészületeket végezték, Greil bíró nézte meg először a holttestet és észrevette a nyakon a nyomokat. Ő figyelmeztetett rá hennünket. A nyakon levő fekete sávokat néhány lépésről lehetett látni. Ez a képen is egészen tökéletesen látszik.

**A tanu mutatja a lényépfelvételt és kijelenti, hogy a képen látható elszínesedést Greil vette észre és mutatja meg az orvosoknak.** Ők is megnézték, majd le is mérték a foltokat. Feltűnt, hogy a holttest vállán és nyakán az érzet erősen látható volt. A jobb combon volt egy seb, tapással ellátva, levették róla a tapaszt, pontosan megvizsgálták, megnézték a fejet, a

fület, az orrlyukakat, majd Greil bíró utasítására minden oldalról lefényképezték a holttestet.

**Az elnök:** Ha szüksége van Önnek a boncolásról szóló jelentésre, amelyet ott készítettek, úgy átadhatom.

A tanu átveszi a jelentést és attól kezdve abba sűrűn beletekintve folytatja vallomását. Kijelentette, hogy a holttest gyenge testalkatu, de jól táplált volt. Részletesen magyarázza a hulla állapotát, miközben Minnich törvényszéki orvoszakértő kijelenti, hogy ez már mind írásba van fektetve. Az orvoszakértő több ízben segít a tolmácsnak a szakkifejezések lefordításánál és annál a szónál, hogy bordaporctörés, hosszabb vita keletkezik a tolmács, a tanu, az elnök és a törvényszéki orvoszakértő között, amelynek a védő indulatos közbeszólása vet véget:

— A tanu beszéljen és ne a tanár ur!

Az elnök ekkor öt perc szünetet ad és a szünet után dr. Lagner folytatja a jelentés olvasását.

**A védő:** Ezt a jelentést nem a tanu írta. Ebből végzetes félreértés fog kijönni.

Az elnök megállapítja, hogy a jelentésen szerepel a tanu aláírása.

Dr. Lagner végül kijelenti, hogy a jelentésben foglaltakat teljes egészében fenntartja.

### Mi volt a halál oka?

**Az elnök:** Greil bíró kérdésére, hogy mi a halál oka, Ön mit mondott?

— Azt mondtam, hogy belső sérülésekről semmire sem lehet következtetni. A borda porctörés nem lehetett a halál oka.

— Beállhatott a halál a lezuhanás következtében?

— Nem. Belső elvérzés, koponyatörés, agyvérzés hiányoztak.

— A természetes halálra van magyarázat?

— Nincs sommi.

— Erőszakos halálra?

— **Cyanusak voltak a nyakon levő nyomok.**

— **A védő:** Ezek már meg vannak döntve.

**Az elnök:** Ne tessék zavarni.

**A tanu:** A szív ernyedtségéből nem lehetett következtetni, mert már régen állt be a halál.

**Az elnök:** És veronálra?

— Veronáról akkor még nem volt szó.

— Minek tulajdonította a sebet a nyakon?

— Erőszakos külső benyomások.

— Mit tekintett akkor a halál okának?

— **Feltétlenül fojtogatást és zsinogelést és részben most is azt hiszem.**

— **Kézszel történt a megfojtás?**

— **Akkor azt hittem, de mióta a sárlal olvastam, azt hiszem, hogy a sárlal kombinálva történt.**

A szombati tárgyalás délután félháromig tartott és az elnök a tárgyalást kedd reggel félkilencre tűzte ki.

reform által eszközölt földosztás egyenlőre csak bérletnek tekintendő és a végleges agrártörvény meghozataláig az agrárreform után kapott földeket a telepesek bérbe kapták, valójában az történt, hogy a telepesek egy része albérletbe adta ki földjét.

Ezekből az albérleti szerződésekből több peres ügy keletkezett. Sok esetben a telepesek adtak be keresetet a bérleti összeg miatt, máskor pedig az albérlők prelték a telepest, aki bérbe adta nekik földjét, a pénzt felvette és amikor aratásra került a sor, eljött és elvitte a termést.

A szubotcai törvényszék polgári tanácsa Vasziljevics Ljuba elnöke alatt pénteken tárgyalta egy ilyen telepes-per és a keresetet elutasította azzal az indokolással, hogy

**a per tárgya erkölcsstelen,** mert az agrárreformtörvény szerint földet csak azok kaphatnak, akik maguk művelik meg és az agrárföldet nem szabad sem eladni, sem bérbeadni. Emiatt tehát

**a törvény szerint az eredeti albérletbe adó szerződést sem lett volna szabad megkötni és egy törvényellenesen — turpis causa — létrejött szerződéshez a bíróság nem nyújthat jogvédelmet.**

Ennek a határozatnak rendkívül nagy jelentősége van, mert ezentul

**a gyakorlatban sem lehet majd sem bérbeadni, sem bérbevenni az ilyen agrárföldeket.**

a szerződést ugyanis egyik félnek sem kell betartania, mert annak nincs semmi törvényes szankciója

## Pánik Spanyolországban a pezeta romlása miatt

### Primo de Rivera szigorú hivatalos nyilatkozata

Madridból jelentik: Azoknak a riasztó híreknek kapcsán, amelyek a spanyol valuta leromlásáról külföldre is elterjedtek, Primo di Rivera miniszterelnök szükségesnek látta egy hivatalos nyilatkozatot kibocsátani, amelyben hangsúlyozza, hogy a pezeta vásárlóképességének gyöngülése tulajdonképpen nem megokolt, habár a tengeri- és gabonatermés nem is volt kedvező. Inkább a lakosság ijedelme rongja a valutát. A lakosság féltelmében minden lehetőséget és lehetőséget összevadásról, hogy pénzt értékkáló áruba fektesse.

Eles szavakkal itéli e Primo di Rivera azokat, akik külföldi luxusautókat vásárolnak és megtorló intézkedéseket helyez kilátásba a kereskedelem ellen, amely külföldi fényűzési cikkeket hoz be Spanyolországba és tömegesen szívja fel az idegen valutákat. A hivatalos közlemény azzal végződik, hogy az államháztartás mérlege nem ingott még, mint ahogy külföldön híresztelik és az ország általános gazdasági állapota kedvező.

## Betörésért elítéltek egy sziguranca detektivet

### A betörő saját betörése után nyomozott

Kolozsvárról jelentik: Érdekes bűnyűgyet tárgyalt a kolozsvári törvényszék. A vádlottak padján Popa Dumitru magittai sziguranca-detektiv ült, akit betörés kísérletével vádolt az ügyészség.

Még az elmúlt évben történt, hogy Popa Dumitru, aki előzetesen a margittai kocsmákat és kávéházakat bejárta és alaposan felöntött a garatra, részeg állapotban behatolt Grünfeld Mayer trafikjába és ott az összes árukat szétdobálta. Lopni nem lopott semmit, mert idejekorán észrevette a szomszédban lakó Goldenberg József, hogy valaki motoszkál a szomszéd trafikban. Kiáltozni kezdett, de az ismeretlen eltűnt. A kiáltozásokra felkelt a tulajdonos is és az uccán egy ismeretlen emberrel találkozott.

— Popa Dumitru sziguranca-detektiv vagyok. — mondotta, — mi történt?

Azután a tulajdonossal együtt bement a trafikba és jegyzőkönyvet vett fel a betörő saját betöréséről. Két elejtett tárgyat is találtak: egy revolvert és egy órárt. Azt is magához vette Popa és elvitte a csendőrségre corpus deliktiként. A csendőrségen aztán megállapította jóismerőse: Rakica őrmester, hogy a betörő maga Popa Dumitru volt. Popa később beismerő vallomást tett.

A főtárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy a csendőrségen kényszerítették a beismerésre. A bíróság kihallgatta Rakica csendőrorrmestere is, aki tagadta, hogy a vádlottat veréssel kényszerítették vallomásra.

Petruc ügyész szigorú büntetést kért.

— Szünjök meg már végre az az állapot. — mondotta, — hogy a közhivatalokba mindentéle kétes, nevelés, előkészíttség és erkölcsi alap nélküli emberek kerülhetnek, akik kompromittálják azokat a köztisztviselőket is, akik becsületesen akarnak dolgozni. Példát kell statuálni.

A törvényszék betörés kísérlete miatt hat hónapi fogházbüntetésre ítélte Popát.

## Dobrovoljac-földek bérbeadásából származó követeléshez nem nyújt a bíróság jogsegélyt

### Köztisztviselők csak a közigazgatási bíróságnál indíthatnak pert járandóságaikért — A szubotcai törvényszék érdekes elvi döntései

Két igen fontos elvi jelentőségű határozatot hozott pénteken a szubotcai törvényszék polgári tanácsa. Az egyik határozatban a törvényszék kimondotta, hogy

**köztisztviselőknek munkaviszonyaikból eredő követeléseit nem a rendes bírósághoz, hanem a közigazgatási bírósághoz tartoznak.**

Egy másik perben pedig kimondotta a bíróság, hogy az agrárreform által felosztott földek albérletbe adásából származó követeléseket bíról uton nem lehet érvényesíteni.

Az első határozatot a szentai volt városi tisztviselőknek a város ellen indított perében hozta a szubotcai törvényszék polgári felelővíteli tanácsa. Cetina Zsárkó volt szentai polgármester, dr. Beleszlin Bránkó volt tiszt főorvos és még több volt tisztviselő pert indítottak Szentai város ellen, hogy addig, amíg nyugdíjukat nem állapítják meg, utalják ki rendszeres havi fizetésüket. A volt tisztviselők nem egy összegben perelték követeléseiket, hanem minden hónapban külön keresetet adtak be egy hónapi fizetésük iránt és ezzel elérték azt, hogy

**az ötezer dináron aluli keresetet első fokon a szentai járásbíróság, másodfokon pedig a szubotcai törvényszék tárgyalta és annak döntése többé nem volt megtelebbezhető.**

Hónapokon keresztül folyt már ez a rendszeres pereskedés és

**a szentai járásbíróság, valamint a szubotcai törvényszék polgári felelővíteli tanácsa meg is ítélte a követelést.**

míg most ebben az ügyben döntő fordulat történt. A szubotcai törvényszéken néhány héttel ezelőtt új tanácsbeosztás lépett érvénybe és a polgári felelővíteli tanács elnöke dr. Vasziljevics Ljuba lett. A szentai per pénteken került először Vasziljevics Ljuba tanácsa elé és a bíróság ezalkalommal

**nem hagyta jóvá a szentai járásbíróság határozatát, hanem úgy döntött, hogy a per tárgyalására a rendes bíróság nem illetékes,** mert köztisztviselőknek munkaviszonyukból eredő követeléseit a közigazgatási bíróság elé tartoznak.

Ezzel az elvi döntéssel azok a perek, amelyeket a szentai tisztviselők minden hónapban beadtak, most már végleg megszűntek.

A másik elvi döntést egy még ennél is nagyobb fontosságú kérdésben hozta a Vasziljevics-tanács. Rendszerré vált ugyanis, hogy a dobrovoljacok és egyéb telepesek, akik a Bácskában kaptak az agrárreform után földet, azt nem művelték meg, hanem bérbeadták itteni földműveseknek, maguk pedig visszautaztak előbbi lakóhelyükre. Minthogy az agrár-

## December 10-ikén tartják meg a szuboticaí radikális nagygyűlést

### A radikális párt főbizottsága ellengyűlést rendez Sztapáron

A szuboticaí radikális párt november 25-ikére hirdett nagygyűlést, mint jelentették, a párt elhalasztotta, mert Vukicsévics Velja, a radikális klub elnöke valamint több miniszter, akik szintén bejelentették részvételüket, fontos állami ügyek miatt nem jöhetnek el vásárnapra. A *Bácsmegyei Napló* munkatársa most úgy értesült, hogy a párt a nagygyűlést december 10-ikén fogja megtartani Sztapácán.

A Vreme híradása szerint a radikális párt két szárnya, a Vukicsévics-frakció és a főbizottsághoz tartozó politikusok a harcot a nép közé fogják vinni

és úgy a főbizottság, mint a Vukicsévics-párt nagygyűléseket fog rendezni az országban. Érdekes, hogy mind a két csoport a Vajdaságban kezdi meg agitációját és a főbizottsághoz tartozó politikusok valószínűleg Sztapáron, a hivatalos radikális párt pedig Szuboticaén tartja meg az első agitációs nagygyűlést a Vajdaságban.

A december 10-iki szuboticaí nagygyűlésen egész biztosan részt vesz Vukicsévics Velja, valamint az összes vajdasági miniszterek és képviselők is. A gyűlés főszónoka Vukicsévics Velja lesz.

## Véres szerelmi dráma egy beogradi szállodában

### Egy beogradi iparos törzsúrakkal halálosan megsebesítette vadházastársát, majd önmagát szurkálta össze

Beogradból jelentik: Borzalmas tragédia játszódott le péntekre virradó éjszaka Beograd egyik külvárosában. A Visegradska utcában levő *Pirot* szálloda egyik szobájában Tisman Gyura harmincéves iparos több késszurással halálosan megsebesítette vadházastársát, Liogot Mária pancesvöl asszonyt, majd önmagát is összeszurkálta. Mindkettőjüket halálukkal szállították a kórházba.

Pénteken éjjel egy óra tájban egy jól öltözött fiatal nő jelent meg a *Pirot* szálloda kávéházában. A magános nő a késő éjszakai órákban meglehetősen feltűnést keltett. A nő italt rendelt, majd kibérelte a szálloda egyik emeleti szobáját és a nagy üveg likőrrel a kezében visszavonult a szobába. Nem sokkal később a kávéház személyzete egy gyanúsán viselkedő emberre lett figyelmes, aki a szálloda egyik hátsó bejáratán keresztül igyekezett az emeletre. Az egyik pincér megkérdezte az idegent, hogy kit keres.

— A feleségemet — válaszolta az ismeretlen. A pincér a különös látogatóról jelentést tett főnökének, aki azonban nem tulajdonított nagyobb fontosságot a dolognak, mert azt hitte, hogy egy részeg emberről van szó.

Néhány perccel később a szálloda személyzete

hangos segélykiáltásokra lett figyelmes, amelyek az ismeretlen nő szobájából hangoztak ki. Egy női hang sikoltozott állandóan a szobából:

— *Jaj Istenem, segítség, megöl ez a vaddlat.*

Többen az ajtóhoz rohantak, amelyet azonban bezárva találtak. Amikor a földszintről visszatértek a szobakulcsal, a sikoltozások többé már nem hallatszottak. Amikor az ajtót végre sikerült kinyitni, a belépők szeme elé borzalmas látvány tárult.

A megvetett újonnan hatalmas vértócsa közepén feküdt az ismeretlen asszony, borzalmasan összeszurkált élettelen teste, előtte pedig a padlón ugyancsak nagy vértócsa közepén eszméletlenül állapotban hevert az idegen férfi. Az asztalon állt a likőrös üveg, amelyből két pohár tartalma hiányzott.

Az asszony nyakán, vállán és arcán törzsúrakkal eredő hatalmas sebek tátongtak, a férfinak pedig a mellén találtak borzalmas sebeket. Néhány centiméternyire a férfi élettelen testétől hevert a véres tör. A rendőri nyomozás során megállapították, hogy a férfi Tisman Gyura beogradi iparos, az asszonyt pedig Liogot Mária-nak hívják és Tisman Gyurával egyetemes közös háztartásban élt.

## Pénteken újabb vihar dühöngött Angliában

### Halottak, sebesültek, összedőlt épületek

### Tömeges hajószerecsétlenségek az Oceánon

Londonból jelentik: Pénteken újabb hatalmas vihar vonult végig Anglián. A vihar, amelyet súlyos depresszió okozott, az Atlanti Óceán nyugati része felől óránként hatvan mérföldes sebességgel közeledett a brit szigetek felé s útja közben állandóan erősödött. A lehulló téglák Angliában nyolc embert sebeztek halálra. Az árvíz a vasúti és közúti forgalmat több helyen megakasztotta.

Sok repülővonalon ideiglenesen beszüntették a forgalmat. A vihar jelenleg még tart, de a meteorológiai jelentés szerint hamarosan véget fog érni és azután jelentéktelen hőmérsékletcsökkenés várható.

A nyolc halálos áldozaton kívül a sebesültek száma igen nagy Londonban. Liverpoolban a vihar egy munkást egy teherautomobil elé dobott, amely agyongázolta. Itt a vihar különösen erős, száznál több ember megsebesült.

A belvárosi forgalomban és a külföldi viszonylatokban százával fordultak fel a szolgálatot a telefon vezetékek. Nagy a pusztulás Walesben is, ahol a vasutvonalak meg vannak rongálva.

A csatornán pénteken is dühöngött a szélvész, amelynek sebessége száz mérföldes. Utrakész hajók nem indultak el. Dówerhen és Folkestonben be kellett szüntetni a parti forgalmat.

Amszterdami jelentés szerint péntek este röviddel tíz óra után az »Eugénia« svéd gőzös, amely a hollandi partok közelében törött kormánykerékkel boldogított, szikratáviró után SOS-jeleket küldött. A hajó valamivel később közölte, hogy Kykduintól (Hágához közel) körülbelül hat kilométernyire tartózkodik. A scheweningeni rádióállomás kérdésére közölte a hajó, hogy sürgős vontatóhajóra van szüksége.

Lisszaboni jelentés szerint a »Virgilia« gőzöst, amely veszélybe került, az egyik parti hajó megtalálta és Leixoesba vontatta. Legénységét már előbb si-

került megmenteni.

Mint Cherbourgól jelentik az oceán felett borzalmas vihar tombol. A csatornában a szél ereje olyan hatalmas, hogy lehorgonyzott gőzösöket szakít le láncjairól. A halászat teljesen megszűnt, mert a halászhajók nem tudnak kimozdulni.

Egy öreg halászt, aki 70 éve jár a tengeren, egy pilótahajó húzta ki a vízből. A lapok interjúkat közölnek és az öreg halász kijelentette, hogy nem emlékszik ilyen viharos időjárásra.

Saint Agnes (Anglia) közelében egy hajó roncsaira akadtak.

Kiderült, hogy »Eltham« 681 tonnás hajó pusztult el. A hatalmas vihar valószínűleg kettétörte a hajót. Senki sem volt a fedélzeten, vagy teljesen elveszték, vagy pedig később bukkannak rájuk. A hajó nem volt rádióval felszerelve és így nem adhatott hírt a veszélyről.

Egy angol hajó a kínai vizeken tűnt el. Hongkongból jelentik, hogy a régi flottához tartozó »Cassur«-nak nem tudnak nyomára akadni. Csak annyit tudnak, hogy Sanghajból elindult és azóta nem kaptak hírt róla. Minden intézkedést megtettek a felkutatására.

Mint Hamburgból jelentik, péntek este óta hatalmas orkán dühöng a tengeren, amelynek igen sok hajó esett áldozatul.

A délkeleti irányú orkán hatalmas hullámokat ver fel. Az észak tengeren 11–12 fokos a szél sebessége. A nagy viharban igen sok hajószerecsétlenség történt. A *Katie* lett gőzös, amely Riga felé volt utban, törött kormányval a hullámok játékszere lett. A hajót elveszítettnek tartják. Több hajó indult Hamburgból segítségére. Borhumnál a svéd Lagford nevű gőzös is menthetetlennek látszik és ennek is több hajó siet



## A tiz arany szabály

1. Csak Elida Shampooot veszek	6. Az utolsó öblögető vízbe egy fél citrom levét teszem (szőkéknél különösen ajánlatos)
2. Félcsmagot veszek, mert az az igazság egy bubifejnek	7. A haját gondosan megszáritom
3. A port hideg vízben föloldom és meleg vizet öntök hozzá	8. Könnyedén és mégis erősen fésülöm
4. Ezzel a haját alaposan megmosom és erősen megmosszozom a fejbőrt	9. Most biztosan tudom, hogy a hajam selyempuha és laza lesz
5. Gondosan lemosom a habot meleg vízzel	10. Legközelebb Elida Shampooot veszek

Egy csomagocskát két fejmosásra

a segítségére. A Heinz Podac német gőzös is veszedelemben forog és segítséget kér szikratáviró útján. Az angol csatornán egy orosz gőzös hánykodik a viharban, ennek a nevét azonban még nem tudják. Az Elba I. világítótoronyból észrevettek egy súlyosan megsérült hajót, amely veszélyeket adott le, de ennek a hajónak a nevét sem sikerült még megállapítani.

## A véres bucsu

### Borzalmas gyilkosság Lipik mellett

Lipikről jelentik: Izgalmas események játszódtak le a Lipik szomszédságában fekvő Dobrovac községben. Borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolták a falu rémét és notórius késelejét, Zsuncsics Antunt. A gyilkosság valóságos csata hevében zajlott le, amelynek számos sebesültje van.

Zsuncsics Antun a szó szoros értelmében vett falurossza volt, aki garázda magaviseletével állandó rettegésben tartotta a község lakosságát. Különösen bucsuk alkalmával garázdálkodott és ez volt az oka annak, hogy a dobrováci bucsura mindig töltött revolverrel, bicskával és konyhakéssel felfegyverkezve mentek el a legények.

Az idei dobrováci bucsut pár nap előtt tartották meg, mely alkalommal, mint rendesen, táncvigalom volt a falu nagykozmájában. A táncmulatság már nagyban folyt, amikor kicsapódott a kocsmá ajtaja és azon nagy mérgesen betoppant Zsuncsics Antun.

— Hol van Csmelák? — kiáltott rá a táncolókra. Csmelák Iván ugyanis régi haragosa volt Zsuncsicsnak, akit a garázda legény már nem egyszer elvert és megbicskázott. Aznap délután is heves szóváltás volt közöttük és ezt akarta most Zsuncsics elintézni. Csmelák a kihívásra jelentkezett:

— Itt vagyok. Mit akarsz velem?

— Le akarsz velem szólni.

Csmelák erre előrántotta revolverét és rálőtt Zsuncsicsra. A legényt a golyó eltalálta, de súlyos sérüléssel mégis menekülni próbált. Kiszaladt az utcára és egy szomszédos házba akart elrejtőzni. Csmelák és a többi legények erre üldözni kezdték a menekülő sebesültet. Csmelák az utcán még kétszer utána lőtt ellenfelének és mind a két golyó talált. Zsuncsics összeesett, mire az üldözők egyike, Schatter Károly késével szivenszúrta a halálkötőt.

Ekkor érkezett meg a gyilkosság színhelyére Zsuncsics Vinkó, a meggyilkolt verekedő öccse és Schwarzinger József, akik szembeszálltak az üldözőkkel. Valóságos csata fejlődött ki közöttük és a közelharcban egy fiatalabbik Zsuncsics, mint Schwarzinger súlyos sérüléseket szenvedtek. A két sérültet kórházba szállították, Csmelákot és Schlottert pedig letartóztatták és a pakraci fogházba szállították.

## A mezőgazdasági szövetkezetek tizenkilenc milliós pere a főszövetkezettel

### Érdekes polgári per a noviszadi járásbírószágon

Noviszadról jelentik: *Markovics Rája*, a noviszadi járásbírószágon vezetője szombaton délelőtt kilenc óra körül kezdte meg annak a nagy összegű szülő polgári pernek a tárgyalását, amelyet a beogradi mezőgazdasági főszövetség indított a vajdasági és szerémségi mezőgazdasági szövetkezetek noviszadi szövetsége ellen 19.600.000 dinár szövetségi vagyon kiadása és sommás visszahelyezés tárgyában.

A beogradi és a noviszadi főszövetség között — mint ismeretes — közel egy év óta elkeseredett harc folyik. A volt prékói főszövetség által kezelt vagyont *Szkorics Iván*, a beogradi főszövetség volt noviszadi fiókjának vezetője, ezidőszent a noviszadi szövetség igazgatója, a noviszadi szövetségnek adta át. A beogradi főszövetség ismételtlen erősen követelte a 19.600.000 dinárt kitevő vagyon átadását, de a noviszadi szövetség vonakodott ennek a felszólításnak eleget tenni, mire a beogradi főszövetség a noviszadi szövetség ellen sommás visszahelyezés és a vagyon kiadása iránt pert indított a noviszadi járásbírószágon.

A felperes beogradi főszövetséget dr. *Mainszki Koszta* noviszadi ügyvéd, az alperes noviszadi szövetséget dr. *Mócs Sándor* és dr. *Tapavica György* noviszadi ügyvédek képviselték. A beogradi főszövetség részéről még megjelentek dr. *Todorovics Dragomir* beogradi ügyvéd és *Gyorgyevics Vojislav*, a beogradifőszövetség igazgatója.

A tárgyalás megnyitása után dr. *Mainszki Koszta*, a felperes jogi képviselője, azzal a bejelentéssel egészítette ki a beadott keresetet, hogy *Szkorics Iván*, mint a beogradi főszövetség noviszadi fiókjának igazgatója, a főszövetség tudta és beleegyezése nélkül bocsájtotta a noviszadi szövetség rendelkezésére a per tárgyát képező vagyont.

Dr. *Mócs Sándor*, az alperes jogi képviselője a kereset elutasítását kérte és hosszabb beszédben ismertette a per előzményeit.

— A zagrebi főszövetség — mondotta dr. *Mócs* — Becskereken 1921. szeptember 15-én megtartott rendkívüli közgyűlésen határozta el a beogradi főszövetséggel való fuziót, azzal a kikötéssel, hogy a prékói szövetkezetek minden tekintetben egyenrangú tagjai lesznek a beogradi főszövetségnek és ennek ellenében 1923-ban át is adta a vagyon egy részét a beogradi főszövetségnek azzal a feltétellel, hogy ez a végleges fuzió bekövetkeztéig, mint önálló vagyon lesz kezelve. A fuzió azonban, mint ismeretes, nem jött létre, mert a beogradi semmitőszék nem engedte a prékói szövetkezetek cégjegyzését és így a fuzió valóságban nem is jött létre, mert a szerbiai mezőgazdasági szövetkezeti törvény értelmében a számvántuli szövetkezetek nem lehettek egyenrangú tagjai a főszövetségnek. Azóta a helyzet kiéleződött a főszövetség és a prékói szövetkezetek között, mert az ez év július 26-ikán Noviszadon megtartott közgyűlésen kimondták a beogradi főszövetségtől való elszakadását és a régi zagrebi szövetség felújítását Noviszad székhellyel. *Szkorics Iván* a beogradi főszövetség noviszadi fiókjának igazgatója a közgyűlési határozat után lemondott addigi állásáról, erről értesítette a beogradi főszövetséget és belépett a Noviszadon megalakult új szövetségbe, amelynek igazgatója lett. *Szkorics Iván* a beogradi főszövetség noviszadi fiókját által kezelt vagyont átadta a felújított szövetségnek és erről is szintén jelentést tett a beogradi főszövetségnek, amely erre nem válaszolt és így joggal azt kellett hinni, hogy a bejelentést tudomásul vette. Két hónappal később megjelent Noviszadon *Popovics Velja* nemzetgyűlési képviselő, a beogradi főszövetség igazgatója tagja és közölte, hogy a vitás kérdés likvidálása végett október 6-ikán hajlandók Beogradban az ujonnan megalakult noviszadi szövetség vezetőivel megbeszélést tartani. Amikor azonban a noviszadiak a kitűzött határidőben megjelentek a beogradi főszövetség helyiségeiben, épen abban a pillanatban kézbesítették ki a beogradi semmitőszék ítéletét, amely szerint a főszövetség vezetése a jagodiniakat illeti meg és ennek következtében a beogradi főszövetség egész vezetősége lemondott, a helyét új vezetőség foglalta el, amely egyedül volt illetékes a további tárgyalások vezetésére. Az új vezetőség azonban nem ismerte el *Szkorics Iván* eljárását és követelte a vagyonba való visszahelyezést. Miután a tervezett fuzió nem jött létre, a beogradi főszövetséget sem illeti meg a prékói szövetkezetek vagyona.

Dr. *Mócs* végül kérte a járásbírószágot, hogy szeresse be a zagrebi kereskedelmi törvényszéktől a fuzió kimondása alkalmából felvett jegyzőkönyvet amelyből a tényállás tisztán kitűnik.

Ezután az alperes második ügyvédje, dr. *Tapavica György* kérte a kereset elutasítását. Tagadta, hogy a felperes bármikor is birtokában volt a keresetben megjelölt vagyonnak és kijelentette, hogy a zagrebi főszövetség csak arra az esetre engedte át a vagyon egy részét a beogradi főszövetségnek, ha a fuzió létrejön. Ez pedig nem történt meg. *Tapavica dr.* a továbbiakban okiratokkal kívánta igazolni, hogy a zagrebi főszövetség kebelébe tartozó szövetkezetek nem

lehetnek a beogradi főszövetség tagjai. Szerinte a beogradi főszövetség már csak azért sem léphet fel keresettel a noviszadi szövetség ellen, mert a beogradi főszövetség tisztviselője juttatta a noviszadi szövetséget a kérdéses vagyonrész birtokába. Kérte több tanu kihallgatását.

*Markovics Rája* járásbíró ezután kihirdette a járásbírószágot határozatát, amely szerint a tárgyalást elnapolja és december 8-án a noviszadi szövetség helyiségeiben helyszíni szemlét fog tartani. A helyszíni szemle megtartása után a járásbírószágot ki fogja tűzni az újabb tárgyalás időpontját.

## A világ legnagyobb műhamisítási bűnügye

### Polesi régiségkereskedő nagy vagyont szerzett a hamisított szobrok eladásával

Milánóból jelentik: Már több bűnvádi feljelentés érkezett a bolognai és a firenzei törvényszékhez azoktól a becsapott vásárlóktól, akik XIII. és XIV. századbeli antik szobrok gyanánt vették meg *Algeo Dossena* római szobrász műveit, egyben kártérítési pörököt indítottak a szélhámos műkereskedők ellen. Ezek azzal védekeznek, hogy az illető szoborművek több kézen mentek keresztül, míg külföldi vásárlóikhoz jutottak és az utolsó közvetítő mindig jóhiszeműen adta el a műveket külföldre. Talán még soha sem volt ilyen nagyszabású és messzeágazó műhamisítási botrány a világon. A florenzi *Novo Giornale* szerint *Polesi bolognai antikvárius az igazi bűnös*, ő rendelte meg *Dossena*-nál a régi toscanai mesterek műveinek utánzását. A művésznek sejtelve sem volt arról, hogy szélhámosnak dolgozik, mikor bronz-szobrait különleges módja szerint olyan nagyszerűen vonja be patinával, mintha a szobor évszázados műremek volna. *Polesi* dús gazdag ember, Bologna környékén gyönyörű kastélya van, a Villa Elisa, tömve ritkabeccsű régi butorokkal és reliefszekkel. Villájában látogatta meg egy olasz hírlapíró.

A szalon főfalán, a közepén *Gabrielle D'Annunzio* dedikált nagy fényképe függ, rajta ez a felírás: »A nagy jótévőnek a szegény ördög — *Gabrielle D'Annunzio*.« Maga *Polesi* kopottasan jár, senki sem hinné róla, hogy sokszoros milliomos. Bizalmatlankodva fogadta látogatóját, nem akart beszélni, csak annyit mondott, hogy az utánzótt szoborművek eladása már évekké elzött történet, ő azokat olasz műkereskedőknek és műgyűjtőknek adta tovább, nem pedig külföldre és különben is festmények, szobrok vételével, eladásával nem foglalkozik hivatásszerűen, specialitása az antik műbutor.

## TÖZSDE

Zürich, nov. 24. (Zárlat.) Beograd 9.125, Páris 20.29, London 25.185, Newyork 519.20, Brüsszel 72.20, Milánó 27.205, Madrid 83.70, Amsterdam 208.50, Berlin 123.78, Bécs 73, Szófia 3.755, Prága 15.39, Varsó 58.25, Budapest 90.55, Bukarest 3.125.

Budapesti gabonátözsde, nov. 24. Határidőüzlet: Buza márciusra 27.02—27.10, zárlat 27.05—27.08, májusra 27.80—27.90, zárlat 27.80—27.82. Rozs márciusra 25.20—25.44, zárlat 25.18—25.26, májusra 25.64—25.94, zárlat 25.64—25.66. Tengeri májusra 28.80—28.94, zárlat 28.88—28.90, júliusra 29.16—29.30, zárlat 29.18—29.20. Készárupiac: buza 25.30—26.25, rozs 23.30—23.40, takarmányárpa 25—25.50, sörárpa 27—29, köles 25—26, repce 46.50—47.50, tengeri 31.25—31.75, zab 25—26, korpa 18.75—19.

Noviszadi terménytözsde, nov. 24. Buza bácskai, felsőbácskai, tiszavidékbácskai és szerémi 79—80 kg. 245—247.50, bánáti 79—80 kg. 240—242.50. Árpa bácskai, szerémi és bánáti 65 kg. 255—260, bácskai tavaszi 60—69 kg. 285—290, baranyai tavaszi 71—72 kg. 295—300. Zab bácskai, szerémi és szlavónia 245—250. Tengeri bácskai új XII—I. 242.50—247.50, bácskai III—IV. 282.50—287.50, bácskai III—IV—V. 285—290, bácskai IV—V. 287.50—292.50, szlavóniai száritott 260—265. Lisztek: 0gg és 0g bácskai 355—360, kettes 330—340, ötös 310—320, hatos 270—280, hetes 255—265, nyolcas 205—215, korpa bácskai 180—185, szerémi 180—185, bánáti 175—180. Irányzat: változatlan. Forgalom: 57 vagon.

Winnepi terménytözsde, nov. 24. Középfolyamok: Buza december (118 egyegyed) 118 háromnyolcad, március (124) 124 háromnyolcad, május (125 háromnyolcad) 126 és fél.

Liverpooli terménytözsde, nov. 24. (Zárlat.) Buza december (9 sh. 3 háromnyolcad d.) 9 sh. 3 háromnyolcad d, március (9 sh. 4 d.) 9 sh. 4 egyegyed d május (9 sh. 4 háromnyolcad d.) 9 sh. 4 ötnyolcad d.

Chengoi terménytözsde, nov. 24. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat). Buza december (116 egyegyed) 116 egyegyed, március (120 hét-

nyolcad) 121 háromnyolcad, május (123 háromnyolcad) 123 háromnyolcad. Tengeri december (85 ötnyolcad) 85 és fél, március (87 hétnyolcad) 87 és fél, május (90 ötnyolcad) 90 háromnyolcad. Zab december (46 háromnyolcad) 46 hétnyolcad, március (47 egynyolcad) 47, május (47 háromnyolcad) 47 háromnyolcad. Rozs december (102 ötnyolcad) 102 hétnyolcad, március (106) 106, május (107 hétnyolcad) 108 egynyolcad.

## HIREK

### Tragédia

Dél van.  
Valaki kiabál az utcán, de nem erősen, csak úgy, hogy a szobában kiabálunk:

— Jaj, jaj.  
Hátrafordulok.  
Egy asszony térdepel az asztalton, a belvárosi könyvesbolt kirakata előtt.

Karját kitarja, beszél a könyvekhez:  
— Jaj, Goethe, jaj, Schiller.  
Karján rézsám, a rikkancsnők rézsáma.  
Folytatja magánbeszédét, emelt hangon, még mindig térdén.

— Istenem, Goethe, Schiller. Nekünk is ilyen volt. Épp ilyen. Diszkötésben. Eredetiben.  
Hajadonított hajlong, akár az oltár előtt.

— Nem tudják, ki voltam, nem tudják.  
Döbbenet állók. Közelebb lépek hozzá.  
Hangja egyre erősebb.

— Azért, mert most így látnak. Azért, mert most így látnak. Igen.

Bólong, a kirakatra meredő szemmel.  
— Lakásom, a mi szép nagy lakásunk, négy szoba, mellékhelyiségekkel. Minden, minden.

Mások is figyelmesek lesznek rá. Nézik a rikkancs nőt, aki úgy negyvenöt éves lehet. Hadonász a karjaival, jajgat.

— Hová jutottam, ki hitte volna, hová jutottam.

Nem hozzánk szól. Láthat bennünket, de ezzel nem törődik. Becéző tekintete a könyveket simogatja. Önmagához fordul, a multjához.

— Ó az élet.  
Ujra és újra visszatér ahhoz, amiből kiindult, mint az ima kezdő soraihoz s kezét összekulcsolja.

— Jaj, Goethe, jaj, Schiller.  
Több perig tart ez. Megszólítani senkise meri. A hívőt nem szabad zavarni életében.

Főkel, mint aki hétköznapi robotja közben elvégzett egy istentiszteletet s kimegy a templomból, könnyűt szívvel. Nem szégyenkezik. Bódot, de szeme száraz.

Még életerős asszonyoknak látszik, dolgozik, megkeresi kenyerét, amint a karján lévő rézsám is igazolja. Szaporán lépdél, az utca sarkán eltűnik. Nemsokára ő fogja kiabálni a délutáni lapokat.

Mi, akik tulajdon szemünkkel láttuk, tulajdon füllünkkel hallottuk ezt a teljesen valószínűtlen színpadi jelenetet lényes nappal, az utcán, tizen-huszan, járókelők, egymásra meredünk. Kiki a másiktól várja a fölvilágosítást.

Egy jólöltözött ur megkérdez:  
— Ki volt ez, kérem?  
— Fogalmam sincs.  
— Bolond?  
— Nem — mondom határozottan — nem.  
— Akkor miért térdepelt?  
— Szükség van az ilyesmire néha. Tessék elhinni.

A jólöltözött ur nem érti válaszom. Gyanakodva szemembe pillant. Minthogy magam is érzem, hogy rejtélyes voltam s némi magyarázattal tartozom, hozzáteszem:

— Nem tudjuk, kik között élünk.  
Aztán én is elsietek, gyorsan.

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

VÁROSI SZÍNHÁZ. Hétfő, december 3: Dohnányi Ernő zongoraművész hangversenye. Jegyelővétel vasárnap, november 25-ikétől.

— Öfelsége Topolára utazott. Beogradból jelentik: Öfelsége Alekszandar király szombat délelőtt tíz óra körül kihallgatáson fogadta Uden Torsant, az új beogradi svéd követet, aki átadta Öfelségének megbízólevelét. Az uralkodó egy fél óráig elbeszélgetett a svéd követtel.

— Az új svéd követ bemutatta megbízólevelét Öfelségének. Beogradból jelentik: Öfelsége Alexander király szombat délelőtt hosszabb audiencián fogadta Hadzsics Szteván hadügyminisztert, majd délben elutazott Topolára.

— Budanovics püspök Travnikba utazott. Budanovics Lajos szubotcai püspök szombaton Travnikba utazott. A püspök szerdán tér vissza Szubotcára.

— Egy szociológiai község tiltakozása a jogzó ki-nevezése ellen. Noviszadról jelentik: A rumai járás-hoz tartozó Platicsevo község vezetősége pénteken tisztelget a belügyminiszternél, akinek elpanaszolták, hogy Jettics szerémi főispán Nikolics Sztevant nevezte ki Platicsevo község jegyzőjévé. A küldöttség elmondotta, hogy Nikolicsot többrendbeli szabálytalanság miatt elbocsájtották állásából és büntügyi vizsgálat is folyik ellene. A belügyminiszter megígérte a küldöttségnek, hogy a kérdést meg fogja vizsgálni.

— Fogház helyett fegyház. Noviszadról jelentik: Topal Ilija vladimirovci földmives ez év február 24-én késsel összeszurkálta Trifu Gruja földmivest, mert az nem akarta visszaadni a tőle kölcsön kapott ötven dinárt. Topal a pancsevói törvényszéken megtartott főtárgyaláson beismerte a bűntényt és ittassággal védekezett. A törvényszék két és fél évi fogházra és öt évi hivatalvesztésre ítélte. A noviszadi felelőbíró dr. Gyurgyev Bosko tanácsa a szombaton megtartott felelőbírói tárgyaláson a két és fél évi fogházbüntetést két és fél évi fegyházra változtatta át.

### A száj- és garatüreg

az a veszélyes út, amelyen át a kórokozók a szervezetbe hatolnak. Nátha, rekedtség, torokbajok és a többi veszélyes, ragályos betegség ellen a leghatásosabban a kellemes

Dr. WANDER-féle

## ANACOT-PASTILLÁK

rendszeres használatával védekezhetünk.

— A szubotica városi jogi bizottság ülése. A szubotica képviselőtestület jogi bizottsága szombaton délelőtt ülést tartott Szipics Károly dr. polgármester elnöklésével. Az ülésen a villanyteleppel kötött szerződés módosításáról és a javadalmi hivatal szervezési szabályrendeletéről tárgyaltak. A szabályrendelet körül, amelyet Evetovics Mátyás dr., a javadalmi hivatal igazgatója ismertetett, széleskörű vita keletkezett főképp azért, mert a város a szabályrendelettel lényegesen fel akarja emelni a városi közevetvátot.

— Bobrik György nyugalmazott szentai pénzügyi tanácsos ismét pernyertes lett Szentá várossal szemben. Bobrik György nyugalmazott szentai pénzügyi tanácsos pert indított Szentá város ellen, mert a városi tanács nem akarta kifizetni a nyugdíj és az aktív fizetés közötti különbözetet arra az időre, amíg a nyugdíjaztatásról szóló végzés hivatalosan meg nem érkezett. Bobrik ez idő alatt nem teljesített szolgáltatást, de nyugdíjazása sem volt végleges. A szubotica törvényszék hosszú tárgyalás után másodfokon is kötelezte Szentá városát, hogy ötvenezer dinárt fizessen ki Bobrik Györgynek.

Nem hullik Önnek többé a haja,  
S nem lesz hajában korpa soha,  
És nem rontja azt ártalmas szerekkel,  
Ha shampoo helyett GAMMÁT szerez be!

— Megölt a villanyáram egy bácskogradistai villanyszerelőt. Bácskogradistéről jelentik: Jovanovics Rada villanyszerelő Bröder Péter gradiskai vendéglőjében a villanyvezetéket javította. Munka közben megérintette a magasfeszültségű vezetéket és a szerencsétlen embert az áram azonnal megölte. A vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófát az áldozat vigyázatlansága idézte elő.

Dohányné Claasens Anny hangversenye Noviszadon. Noviszadról jelentik: Dohányné Claasens Anny pénteken este rendezte a Szlobodában hangversenyét. Ugy énektudása, mint művészi előadása rászolgált arra a várakozásra, amelyet fellépéséhez fűztek. A közönség szüntelen tetszésnyilvánításokkal jutalmazta a művészi előadást. Különösen a tizenhatalcadik századból való régi dalaival, a fonódallal, a lengyel bölcsődallal, de az újabb szerzeményekkel: Weingartner Félix Heinrich Albert, Armin Knab és Hans Semid Kayser dalaival megérdemelt sikert aratott, úgyhogy számos ráadást kellett adnia.

## GAMMA

hajszer és hajmosó szappan kapható minden gyógyszerárban és drogériában vagy a főelárusítóánál  
DROGERIA „NADA“  
Kollár és Gabrics Szubotica

— Meghalt Tornay Gyula festőművész. Budapestről jelentik: Tornay Gyulát, a kiváló orientalista festőt holtan találták meg lakása fürdőszobájában. Az elhunyt művész 1861-ben született az abaujtomamegyei Görgő községben. A budapesti mintarajziskolában majd a bécsi akadémián tanult, azután Münchenben Benczur Gyula tanítványa lett. A 80-as 90-es években az angol műkereskedők ugyszólván nedves állapotban vásárolták kizárólag keleti tárgyú képeit. A 90-es években hosszú tanulmányuton volt Keletindianában és Japánban.

Madame! Ne feledkezék meg!

## „Poudre Mon Parfum“

BOURJOIS, PARIS

10373

— A vadőr le akarta löni a vadászokat. Debrecenből jelentik: Paulovits Ferenc nyiradonyi elemi iskolai igazgató és László nevű öccse a nyiradonyi határban dr. Sajó László debreceni ügyvéd birtokán annak engedélyével vadászott. Vadászat után hazafelé indultak. A kisbirtokosok területén Tóth Ferenc vadőr felszólította őket, hogy adják át puskájukat. Paulovitsék igazolták magukat és kérték a vadőrt, menjenek be a község házára, ahol meg fogják állapítani, hogy történt-e kihágás. El is indultak és Tóth Ferenc körülbelül ötven lépés távolságban követte őket. A község alatt Paulovits fegyvertöltéshez hasonló zöreire lett figyelmes, hátratekintett s látta, amint a vadőr lövése emelte fegyverét. A fegyver eldőrdült és csak a véletlen mulott, hogy Paulovitsék meg nem sebesültek. A községbe érve Paulovits Ferenc feljelentette a vadőrt, aki ellen szándékos emberölés kísérletének büntette címén indult meg az eljárás.

— Hét olaszt tartóztattak le Párisban. Párisból jelentik: Szombaton letartóztattak hét olasz embert, akik társaságba összeállva, hamis utlevelek és igazolványok előállításával foglalkoztak. A főbűnösöket fogházba szállították, a többieket ideiglenesen szabadlábra helyezték.

— Új államtudományi doktor. Radasin Milán szubotica ügyvédjelölt a napokban a pécsi egyetemen államtudományi doktorátust szerzett.

Crikvenicán mindenki arról beszél,  
Hogy a vrbúsi Gyer-butor; az mesél

— A jugoszláviai szállodatulajdonosok országos kongresszusa. A jugoszláv szállodatulajdonosok országos szövetsége idei kongresszusát Crikvenicán november 28-ikán és 29-ikén tartja meg. A kongresszus résztvevői ötvenszázalékos vasúti kedvezményt élveznek.

A szubotica ZsAK Noviszadon. Noviszadról jelentik: A szubotica ZsAK vasárnap délelőtt tíz órai kezdettel barátságos mérkőzést játszik a noviszadi vasutasok futbalcsapatával.

— Tíz év után fogták el egy gyilkos földmivest. Noviszadról jelentik: A beogradi csendőrség a napokban elfogta és letartóztatta Szretenovics Zsivojin vurbúci (Szerbia) földmivest, aki tíz évvel ezelőtt Palánkán meggyilkolta Stefan Mihály ottani lakost. A gyilkos a büntetést elkövetése után megszökött és csak most sikerült kézrekeríteni. Beszállították a noviszadi ügyészség fogházába.

— Noviszadon megkoszorúzták az első vajdasági nemzetgyűlés elnökének és alelnökének sírját. Noviszadról jelentik: Szombaton délelőtt a Vajdaság felszabadulásának tizedik évfordulója alkalmával a noviszadi nacionalista és kulturegyesületek tagjainak részvételével megkoszorúzták Hranilovics Jovannak az első vajdasági nemzetgyűlés elnökének és Varadjanin Arkadnak a nemzetgyűlés alelnökének, valamint Tomics Jásának a noviszadi temetőben levő sírját. A kegyeletos ünnepségen számos beszéd hangzott el.

## Mikulásra

legszebb ajándék egy doboz  
RUFF-deszert

— Brutális rendőrzet. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék szombaton tárgyalta Raniszavljevics Sztevan gardinovic rendőrzet vezető bűnügyét, aki a vádirat szerint múlt év június másodikán a községi fogdában súlyosan bántalmazta Jankovics Veszelin gardinovic gazdálkodót. A törvényszék a rendőrzet vezetőt tizenöt napi fogházra ítélte. Ugyanekkor tárgyalta a törvényszék a bántalmazott Jankovics Veszelin bűnügyét is, aki a községi bírót sértette. Jankovicsot husz napi elzárásra ítélték.

— Eltűnt a Vestris magyar karmestere is. New-yorkból jelentik: A »Vestris« katasztrófája természetesen még mindig erősen foglalkoztatja a közvéleményt. Most állapítják meg az elsüllyedt hajó utasainak névsorát. Ez a munka még nincsen teljesen lezárva, mert hiszen különböző helyekről most kapják a menekültek listáját. Eddig mindössze egyetlen magyarról tudnak, aki a »Vestrisen« utazott. A »Vestris« hajótöröttje egy huszonhat éves magyar zenész. A neve Bardócz Endre és a hajó zenekarának karmestere volt. A »Vestris« tulajdonosa, a Lampert Hoit-cég azt a felvilágosítást kapta hogy, Bardóczot a hajóstársaság három hónapra szerződtette karmesternek. Eddig még nem kaptak értesítést sorsáról. A hajóstársaság azt hiszi, hogy Bardócz a többi utassal együtt valamelyik mentőcsónakba került és remélik, hogy később jelentkezni fog a hajó irodájában.

## ÜZLETI KÖNYVEKET

jó papíron,  
szép és tartós kötésben  
készít a

MINERVA-NYOMDA, SUBOTICA

KÉRJEN VJANLATOT

— A montmartrei polgár nem akar adót fizetni Párisnak. Párisból jelentik: A pársi bohémek sok kedves mókával szokták mulattatni a francia fővárost. Így kikiáltották Montmartre-t köztársaságnak. Ennek a »köztársaságnak« egyik lakója, Piere Juliard úgy látszik komolyan vette a tréfát, mert amikor megjelent nála az adóvégrehajtó, egyszerűen kidobta, azon a címen, hogy ő mint a Montmartre köztársaság polgára nem fizet adót Páris városának. A végrehajtó rendőrt hozott s a Montmartre köztársaság büszke polgárát bevitték a rendőrségre, ahol tizenöt napi elzárásra ítélték, mert durván bánt a végrehajtóval.

— Sanghaiban elszabadult az állatkert vizilova és sok embert megölt. Londonból jelentik: Sanghaiból egészen szokatlan esetről érkezik jelentés. Az ottani állatkert vizilova megvadult és elmenekült a ketrekből. Egy ideig a környéken pusztított, száznál több embert megmárt, nagyon sok benszülöttet megölt. Két angol vadásznak sikerült a megvadult állatot leteríteni.

— A noviszadi Makkabi teadélutánja. Noviszadról jelentik: A noviszadi Juda Makkabi vasárnap délután négy órakor a Szlobodában teadélután rendez.



## FORMAN

NÁTHA ELLEN  
hatása meglepő

Med. Univ. Dr. Milivoj Samardžija operatőr és sebész-specialista szabadságáról visszatért. Rendel délelőtt 8—10-ig és délután 2—4-ig. Vizsgál Röntgen-sugárral lakásán Szombor Belog Goluba ul. 3. (volt dr. Hahn lakás).

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Esős, szeles, viharos, később változókéony idő várható hőmérséklettel.

— Halálhír. Szombaton elhunyt Szubotican Engel Sándor, a Blum gyógyszerár utazója. A harmincegy éves, életerős ember vérmérgezést kapott és az orvosok már nem tudtak segíteni rajta. A szimpatikus, törekvő fiatal ember özvegyet és két kis árva hagyott hátra és tragikus halála mély részvételet keltett. Temetése a zsidó temető halottas házából lesz, a temetés időpontja azonban még nincs megállapítva, mert Szubotica várájk az elhunyt Baján lakó hozzátartozóit.

## Ha fáj a lába,

ugy csekély mennyiséget a Szent Rókus láb-sóból felold egy labor meleg vízben s áztatja lábait vagy 10 percig. Ezen idő alatt a kínzó, égető érzések, feltörések, fátadság okozta dagadtság, kipállások, fagyások megszűnnek. Hosszabb áztatás megpuhítja a tyuk-szemeket és bőrkeményedéseket annyira, hogy azok kés vagy borotva nélkül eltávolíthatók.



## Szent Rókus láb-sósfürdő

a legelhanyagoltabb lábat is  
tökéletesen rendbehozza!  
Egy nagy csomag Szent  
Rókus láb-só ára 16 dinár

Ha valahol nem kapná, úgy beszereshető

Kollár és Gabric  
Subotica, Strossmajerova ulica

— **Klára szobája falát egy anya, akit a fia tartott fogságban.** Ezzel a címmel a Bácsme gyei Napló október 13-iki számában tudósítás jelent meg, amelyre vonatkozólag az alábbi helyreigazítása küldték: »Valótlan, hogy amióta én kezelem az anyáék nevében álló tizenhárom lánca földet, azóta anyáék nélkülözi a betevő falatot, nincs rendes ruhája és olyan ágyban kénytelen aludni, amelyben lepedő sincs és rongyos az ágynemű. Valótlan, hogy édesanyámat ki akartam telepíteni egy a városon kívül levő elhagyott házba és azt akartam, hogy tizenhét éves hajadon lányával együtt havi 200 dinárból éljen meg. Valótlan, hogy anyámat megvertem és szemtől-szembe mondtam neki, hogy a pusztulását akarom. Valótlan, hogy anyámat emebajosnak tüntetem fel, holott semmi baja sincs. Valótlan, hogy anyámat minden alkalommal megverem, ha azzal kísérletezik, hogy helyzetén javítsa. A cikk rágalmozó és becsületsértő tényállításai és kifejezései miatt a cikket aláíró Molnár József és neje Kunyi Julia ellen jogi képviselőm útján megindítottam a sajtóperet. Tisztelettel Kunyi Balázs.

— **Letartóztatták a hátföldi segédjegyzőt.** Velika-kikindáról jelentik: Milics Péter hátföldi segédjegyzőt az ügyészség rendelkezése letartóztatták. A vádirat szerint a segédjegyző önhatalmúlag letartóztatta özvegy Hesz Antalné szülésznot és az asszonyt a fogdában olyan súlyosan bántalmazta, hogy az asszony életveszélyes sérüléseket szenvedett.

## Hurok ucca 17

a rejtelmek háza  
Hétfőtől a Városi Moziban

— **Leleplezték Nakovón a hősök emléksobrát.** Nakovóról jelentik: A napokban leleplezték le azt az emléksobrát, amelyet Nakovó község hőseinek emlékére közköltésen emeltek. A főispán képviselőben Nádaski Gyuro járási főszolgabíró jelent meg az ünnepségen, Rodics Rafael érseket pedig dr. Brenner Frigyes apostoli protonotárius és dr. Kovács István pápai prelátus képviselték. A leleplezési ünnepség misével kezdődött, este pedig bankett volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

Ha még nem próbálta ki a Gamma hajszert, saját érdekében vegye meg, mert a Gamma ma már minden hajbetegségnél nélkülözhetetlen.

Nem lesz szüksége többé szódaalkarbónára, ha a bort Tempel rohicsi savanyúvízzel keveri, minthogy ez a kitűnő ásványvíz semlegesíti a gyomorsavat, lekötö a borsavat és ezzel elejét veszi azoknak a káros hatásoknak, amelyeket a bor a gyomorra és a belekre gyakorol. A bor nem lesz zavaros és nem veszíti el színét, ha megfelelő mennyiségű rohicsi Tempel-ásványvizet kever hozzá.

### Sudár cukrászda Trg Sloboda

Értesíti mélyen tisztelt vendégeit és védőt, hogy ujonnan átalakított és kibővített cukrászdáját újból megnyitotta és ott a legfinomabb és legizaltesebb süteményeket árúsítja.

Teasütemény 55 dinár kg-ként

— **Ötnapi fogházra ítélték egy szubotcai kereskedősegédet, akit gyónás közben ellopta a pap lába alól a szőnyeget.** Érdekes ügyet tárgyalt a szubotcai járásbíró. A vádlott Torkos István szubotcai kereskedősegéd, akit azzal vádoltak, hogy a Szent György-templomban Heck Imre főtisztelendő gyónatárszékéből ellopta a tisztelendő lábszőnyeget éppen akkor, amikor gyónt. A pap nyomban észrevette a lopást és felszólította Torkost, hogy adja vissza a szőnyeget, de ez futásnak ered. A meglopott pap a rendőrséghez fordult és sikerült is a tolvajt elfogni. Torkos a tárgyaláson beismerte tettét és védelmére azt hozta fel, hogy csempészésért elítélték és nem volt miből kifizetni a pénzbüntetésre és ezért egy évre elzárták volna. A bíróság a vádlottat öt napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.



Szakorvosok ajánlják torokgyulladás, meghűlés, valamint a spanyolnátha elleni védekezésül.

A valódi Panflavin-pasztillák a fenti eredeti csomagolásban minden gyógyszerárban kaphatók.



Lepedat és Jovanovics szubotcai főeljárásitoknál vásárolt sorsjegyek közül a november 23-iki huzáson a következő számok nyertek:

4000 dinárt: 84269, 92483, 108008, 116378.  
2000 dinárt: 3413, 4663, 15587, 24464, 89, 33774, 37470, 46533, 46957, 55791, 84158, 84817, 108883.  
500 dinárt: 4614, 47 59, 7727, 44, 45, 83, 8024, 58, 86, 10502, 35, 11926, 13013, 15227, 30, 31, 15595, 24494, 24731, 26108, 28359, 31055, 32714, 33, 33732, 39, 96, 35019, 28, 92, 35114, 37, 55, 70, 37482, 38865, 40302, 26, 41, 55, 74, 80, 40463, 42010, 43, 65, 43117, 45384, 46566, 46943, 49, 71, 47715, 44, 48859, 70, 49203, 15, 55, 58513, 97, 60039, 62982, 64701, 64, 93, 66418, 67908, 11, 68104, 6, 9, 35, 69425, 46, 59, 71911, 21, 31, 38, 73360, 86, 90, 75421, 82, 78403, 87, 78923, 60, 62, 91, 80772, 88, 81058, 61, 83509, 12, 46, 74, 84816, 61, 72, 86127, 97, 86309, 87216, 90911, 91129, 91816, 36, 73, 74, 96351, 73, 95, 97148, 79, 98149, 98717, 53, 92, 99134, 48, 99410, 24, 28, 35, 68, 83, 97, 105307, 43, 98, 108012, 47, 88, 108801, 12, 110138, 79, 110308, 52, 77, 84, 111021, 111409, 20, 68, 113118, 115049, 116377, 85, 116912, 118773, 120806, 34, 121717, 82, 122005, 21, 122946, 54, 64, 123205, 50, 92, 124640, 49.

— **Előadások a sztaribecseji katolikus körben.** Sztaribecseiről jelentik: Mint az előző évben, az idén is rendeznek előadásokat a katolikus körben. Az első ilyen előadás december 2-ikán, vasárnap délután lesz, amelyet Petrányi Ferenc apátplébános tart »A komersreuthi csoda« címen. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Nem volt tűz a Kladek-malomban.** Megirtuk, hogy a Kladek-malomban tűz keletkezett. A Kladek-malom tulajdonosa most annak közlését kéri, hogy a malomban nem volt tűz és a hír tévedésen alapul.

### A szenzációk filmje

## Hurok ucca 17

Hétfőtől a Városi Moziban

— **Eljegyzések, Józsa Zsuzsika és Német Lajos (Feketes) jegyesek.** (Minden külön értesítés helyett.)  
— **Handk Katóka Subotica és Müller Antal Kelebia jegyesek.** (Minden külön értesítés helyett.)

Nászajándéknak perzsaszőnyeg, olajfestmény, iparművészeti újdonságok legcélszerűbbek. Balog Lina cég, Szubotica.

DESZANKA KRÉM éjjel, DESZANKA KRÉM nappal: Vetekszik archöröd a hóhéhr habbal!

— **Egy havi fogházra ítélték dr. Hesslein József becskeréki újságíró.** A szubotcai törvényszéken Sztarcevic Mátó törvényszéki tanácselnök tanácsa szombaton tárgyalta dr. Hesslein József becskeréki újságíró sajtóperét. Dr. Hesslein ellen ar. Góts Endre becskeréki orvos indított sajtóperet rágalmozás címen, mert a Bácsme gyei Napló 1926 október 14-iki számában »Letartóztatták Góts Endre dr. Becksereki orvost« címmel cikket írt, amelyben közölte, hogy dr. Gótsot az ügyészség hamis diploma gyanúja miatt letartóztatta. A feljelentés szerint a cikkben olyan állítások vannak, amelyek nem felelnek meg a valóságnak és kimerítik a rágalmozás kritériumát. A tárgyaláson, amelyen a főmagánvádló képviselőben dr. Mrkusics József becskeréki ügyvéd jelent meg, dr. Heszlein kérte, hogy az eljárást függesztsék fel, mert dr. Góts ellen még folyik az eljárás. Dr. Mrkusics ügyvéd azonban igazolta, hogy a megvádolt orvos ellen sem büntető, sem fegyelmi eljárás nem folyik, mire a bíróság elutasította. Heszlein dr. védekezésében előadta, hogy a cikket közérdekből írta és valót írt, miután az ügyészség hamis diploma címen nemcsak eljárást indított dr. Góts ellen, hanem a nyomozás során le is tartóztatta. Így tehát ő csupán a tényeket regisztrálta, ami újságírói kötelessége volt. Dr. Heszlein kihallgatása után a perbeszédre került a sor. Dr. Mrkusics ügyvéd szigorú büntetést kért és kérte a bíróságot, hogy a főmagánvádló részére erkölcsi kártérítés címén kétszázötvenezer dinár megfizetésére kötelezze a vádlottat. Dr. Kellert Benő Heszlein jogi képviselője védőbeszédében hangsúlyozta, hogy Heszlein csupán újságírói kötelességét teljesítette akkor, amikor az inkriminált cikket megírta. A bíróság ezután meghozta ítéletét, amelyben büntetésnek mondta ki dr. Hessleint és rágalmozásért, valamint tiltott közlésért egyhavi fogházra és ezer dinár pénzbüntetésre ítélte, azonkívül ötvenezer dinár kártérítés megfizetésére kötelezte. Dr. Hesslein és védője feleltek az ítélet ellen.

Emelkedett a kivétel, Beogradból jelentik: A vámvézerigazgatóság most állította össze Jugoszlávia ezévi első tíz hónapjának kiviteli mérlegét. A kimutatás szerint az idei kivétel mennyiségileg 49 százalékkal magasabb a tavalyinál, de értékben 0.30 százalékkal alacsonyabb annál.

— **Öngyilkos lett a titeli telekkönyvvezető.** Noviszadról jelentik: Szalics Koszta titeli járásbírói telekkönyvvezető szombaton reggel lakásán föbelötte magát és azonnal meghalt. A hatvanéves telekkönyvvezető már évek óta betegeskedett és több ízben meg is operálták. Legutóbb Bécsben hajtották rapta végre műtétét, de állapota nem javult. Az öngyilkos nem hagyott hátra hátrahagyott.

— **Sztaribecseji közgyűlése.** Sztaribecseiről jelentik: A képviselőtestület most tartotta rendes közgyűlést. Az öt napig tartó közgyűlést Zsikics Mirkó elnök nyitotta meg még az elmúlt pénteken. Tekintve, hogy a közgyűlés első napja a szerb hadsereg bevonulásának tizedik évfordulójára esett, az ülés Pavlovics Sztaribecseji tartománygyűlési képviselő indítványára átalakult díszgyűléssé, mely alkalommal hódoló táviratot küldtek Alekszandar király Öfelségének. A közgyűlést másnap, szombaton délután folytatták, míg a napirenden lévő ügyeket hétfőn, kedden és szerdán tárgyalták le. A közgyűlés jóváhagyta az 1927. évi községi zárszámadásokat, amelyek szerint Sztaribecseji község bevételé az 1927. évben 4.369.056.50 dinár, kiadásé pedig 4.351.347.20 dinár. A közgyűlés ezután elfogadta az előjáróság javaslatát, amelyben új közevetvám-tarifát állapított meg. Az agrárérdekeltek községi adója ügyében a közgyűlés olyképp határozott, hogy azt mindenkinek meg kell fizetnie vagy jóállót kell megneveznie. A fizetési határidő 1929 október 1. A szubotcai munkásbiztosító pénztár átiratát, amelyben a községi alkalmazottak biztosítására tesz ajánlatot, a közgyűlés elutasította, mivel a községi alkalmazottak nyugdíjigóságok. A közgyűlés kedvezően intézte el a gimnázium tanárok segély iránti kérelmét a magánosztályok fenntartása érdekében és a rendes tanárok részére 800—800, a segédtanárok részére pedig 500—500 dinárt szavazott meg. A sztaribecseji cserkész csapat részére 1000 dinár segélyt állapított meg a közgyűlés. A villanytelepi igazgatóval megkötött szerződést a közgyűlés nem hagyta jóvá, hanem az előjáróságot új szerződés elkészítésére utasította.

— **A sztaribecseji vadászegyesület szláván.** Sztaribecseiről jelentik: Az első vadászegyesület a napokban tartotta meg szlávánját. A szlávánaián körvadászat volt, amelyen 350 nyulat és több rókat lőttek. Este nagy vacsora volt a Centrál éttermeiben. A vacsorán Dellnac Györgye ezredes, az országos vadászszövetség elnöke mondott felköszöntőt Alekszandar király Öfelségére.

### A londoni alvilág rejtelmei

## Hurok ucca 17

Hétfőtől a Városi Moziban

— **A sztaribecseji főtökony nőegylet téli programja.** Sztaribecseiről jelentik: A sztaribecseji főtökony magyar nőegylet az idén is nagyszabású téli programot dolgozott ki, amely szerint november 25-ikén lesz az első műsoros teadélután a Börsök-féle vendéglő nagytermében. December 16-ikán ugyanott tartják meg a Schubert-estet. December 23-ikán karácsonyünnepély lesz a zordában, ahol ötven gyermeket ruház fel a nőegylet. December 31-ikén nagyszabású Szilveszter-est lesz a »Centrál«-szálló színháztermében.

Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, rosszullét, fejfájás, szemkáprázás, idegizgalom, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképzetlenség esetén a természetes »Ferenc József« keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felírissíti a szellemet és egészséges álmot hoz. Az egyetem klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József víz használata folytán éhségérzetüket majdnem teljesen visszacserezték. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

## PÖSTYÉNI ISZAP

a természet erejével gyógyítja a rheumát, köszvényt, ischiast. Minden gyógyszerárban kapható PI. QA. koeca (izsappakolás) és GAMMA-kompressz (kész iszapporogás). Legelőbb házikúra, mert 30-szor használható.

Főlerakat:

Mr. A. Blum nyony zotár Subotica, Strossmajerova II.

— **A temerini demokrata párt vezetőségi ülése.** Noviszadról jelentik: A temerini demokrata párt vasárnap délután az Amerika vendéglőben vezetőségi ülést tart, amelyen állást foglalnak a népoktatási törvényjavaslat ellen. Az értekezletre meghívták dr. Ribár Iván nemzetgyűlési képviselőt és dr. Nikolics Brankót, a Noviszad-kerületi demokrata párt elnökét is.

— **Az ifjusági sportbizottság közgyűlése.** A szubotcai ifjusági sportbizottság december másodikán, vasárnap délelőtt tíz órakor tartja évi közgyűlést, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik az ifjusági sportkörökben. Az idén elsősorban történik meg, hogy az ifjusági sportbizottság közgyűlésén nem lesz egységes választás, miután három frakció is küzd a hatalomért, akik között heves harcok várhatók. Délelőtt kilenc órakor az ifjusági bíróság tartja meg közgyűlést.

## SZINHÁZ

**Kramer Imre és Popova szubotícai hangversenye.** Óriási érdeklődés előzi meg Kramer Imrének, a szubotícai származású kitűnő hegedűművésznek hangversenyét, amelyet december 15-ikén tart a Vörös Kerest négyest estélye keretében. A fiatal hegedűművész nívós és változatos programmal áll a közönség elé és zongorán Lauris Lajos, a kiváló budapesti zongoraművész kíséri. A koncert érdekességét még emeli, hogy azon Popova asszony, a beogradi opera művésznője, a szubotícai közönség kedvence is fellép.

**A Gyurkovics fiuk másodszor a Népkörben.** A Népkör műkedvelő gárdája vasárnap, november 25-én megismétli Farkas Imre új operettjét, a »Gyurkovics fiuk«-at. Az új díszletekkel és fényes kiállításban színrekerülő operettet Deutsch József rendezi és a főszerepeket Fehérvári Márta, Kocsmár Lujza, M. Simonyi Eöske, Kókai Dezső, Nöszthy Béla, Balázs István, Kampós Antal, Salamon József és mások játsszák. Jegyek előre válthatók egész nap a Népkör színházi pénztáránál.

**A »Sztambul rózsája« a Katholikus Legényegyletben.** December 1-én és 2-án tartja a Katholikus Legényegylet az idei szezon második operett-bemutatóját, amely alkalommal Fall Leó világsiker aratott »Sztambul rózsája« című háromfelvonásos operettje kerül bemutatásra. A darabot Szabó Márton rendezi és Pleszkovich Szilárdka, Piukovich Mancsi, Török Mancsi, Kóhalmi Pál, Mayer Béla, Szabó Márton és a Legényegylet többi műkedvelője játssza a főbb szerepeket.

## FILM

## Két filmbemutató

**A revü szépe a Lifkában — Hurok-ucca 17 a Városi Moziban**

A Lifka-mozi hétfőtől kezdve színrekerülő új műsorán *A revü szépe* című Ufa-vígjáték szerepel. Nem nagyigényű film, de kedves, mulatságos, szép nők és jó színészek szerepelnek benne, revüjeleneteket is ad, szóval megvan minden előfeltétele annak, hogy a közönség jól szórakozzék. Egy fiatal revütáncosnő és egy gróf szerelmének és házasságának bonyodalmairól szól a film, amely legalább ötletes és kedves megoldásában tér el a sablontól. Kitűnő a film címszerepében a pajkos és nagyon bájos Dina Gralla. Hódító partnere Werner Fuetterer, aki ezuttal bajszosan játszik és kabinetalakítást látunk Julius Falkensteintől, Mae Hansentől, Valery Boothbytől és Emmy Vydától is. A film pazar bőkezű rendezése és gondos, szép fotográfálása Richard Eichberg rendezőt dicséri és méltó az Ufához.

A Városi Mozi hétfőtől kezdve a *Hurok ucca 17.* című detektívfilmet játssza. A film, amelyet *Bolváry Géza* rendezett igen ügyesen, nem a sablonos detektívfilm, hanem igen sok vigjátékba kívánczó ötletes jelenet teszi derűssé a mindvégig izgalmas cselekményt. A főszerepekben *Guy Mesall*, *Cart de Vogt*, *Craighall Sherry*, *Hertha Walter* és *Fred Solm* adják tudásuk legjavát. Az izgalmas film rendezése és fotográfálása teljesen modern.

(—).

## KÖZGAZDASÁG

## Elkészült a szövetkezetekről szóló új törvényjavaslat

**Az egész ország szövetkezeteinek egy főszövetségben kell tömörülni**

A minisztertanács a napokban tárgyalta a szövetkezetekről szóló új törvénytervezetet, amelyet el is fogadott és november huszonhatodikán, hétfőn fog a nemzetgyűlés elé terjeszteni.

A törvénytervezet számos új és lényeges változtatást eszközöl az eddigi helyzeten. A legfontosabb hogy ezúttal csak egy főszövetség lesz az országban és ennek Beogradban lesz a székhelye, míg mindazok a szövetkezetek, amelyek eddig nem voltak tagjai a főszövetségnek, kénytelenek lesznek vagy a főszövetséghez csatlakozni, vagy beszüntetni működésüket. A másik fontos intézkedése a törvénytervezetnek, hogy annak elfogadásával hatályát veszti a szövetkezetekre vonatkozó minden eddigi törvény vagy rendelet és így hatályát veszti a Vajdaság területén még érvényben levő magyar törvény is. Ezt az intézkedést legkövetlenebbül az az ötven magyar szövetkezetet érinti amelyek még a háború előtti időből származnak. Nemkülönben fontos intézkedése a törvénytervezetnek,

hogy a főszövetséghez tartozó szövetkezetek ezúttal mentesítve lesznek minden állami, városi, községi és tartományi adótól, illetéktől és pótdadtól, sőt nemcsak levélportómentességet, de az általuk továbbított csomagok is portómentességet élveznek.

A törvénytervezet 117 szakaszból áll és gazdasági szövetkezetnek azt az egyesületet tekinti, amely önszervezési alapon fejleszti tagjainak gazdasági jólétét. A tervezet szerint a szövetkezetek a következő feladatokat vállalják: 1. Takarékbetéteket fogadnak el és kölcsönöket nyújtanak tagjaiknak. 2. Együttesen szerzik be a tagok részére, azok gazdasági szükségleteit. 3. Együttesen dolgoztatják fel a tagok által termelt anyagokat. 4. Egységesen értékesítik azokat. 5. Központilag eszközlik valamennyi tag biztosítását, minden elemi kárral szemben. 6. Végül egységesen intézik a tagok összes ügyeit.

A szövetkezetek azon a napon kezdhetik meg működésüket, amelyen az elsőfokú bíróság, mint kereskedelmi bíróság, a szövetkezetet a cégajstromba bevezette. Szövetkezet alakításához legalább nyolc vagyonosabb tag tömörülése szükséges, akik azonban más szövetkezeteknek nem lehetnek tagjai. Csőd esetén a szövetkezeti tagok együttesen felelősek anyagiilag és erkölcsileg. A szövetkezetek minden évben, legalább egy rendes közgyűlést kötelesek tartani, amely csak akkor határozatképes, ha a tagoknak legalább egy tizede jelen van. A közgyűlési határozatok az elsőfokú bírósághoz felelőzhetők.

A tervezet szerint az állami költségvetés évente egy bizonyos összeget irányoz elő a főszövetség céljaira. A törvény kihirdetése napjától, a régi törvények megszűnnek és azok alapján gazdasági szövetkezetek nem alakulhatnak.

## SPORT

Elmarad a Bácska—SzAND mérkőzés  
A Bácska nem hajlandó mérkőzni a Schellenz-serlegért

A holt szezon eseménytelenségében mentő ötletként folyomódott az Alsözövetség ahhoz a gondolathoz, hogy megrendezi a körmérkőzéseket Schellenz villanygyári igazgató serlegéért. A körmérkőzések első fordulóján, vasárnap a *Bácska—Szand* találkozása volt programba véve, amely tudvalevőleg Szubotica sportközönségének mindenkor legnagyobb attrakcióját képezte.

Beszámoltunk már arról, hogy a Bácska bejelentette, hogy nem hajlandó résztvenni a serlegmérkőzéseken, felebbezést is nyújt be az igazgatótanács határozata ellen és vasárnap nem áll ki a Szand ellen. Az Alsözövetség nyomban válaszolt a Bácska beadványára, közölte vele, hogy okvetlenül álljon ki a mérkőzésre, mert a felebbezés benyújtása nem mentesít az Alsözövetség rendelkezésének teljesítése alól és figyelmeztette a Bácskát, hogy az engedelmség megtagadása súlyos büntetést von maga után. Az Alsözövetség meg is tett minden előkészületet a mérkőzésre, a plakátokat is kiragasztották és a közönség kíváncsian várja, hogy megtartják-e a Bácska—Szand derbyt?

A nyilvánosság tájékoztatására a *Bácsmegeyi Napló* munkatársa kérdést intézett Csóvics Gáborhoz, a Bácska futballintézőjéhez, hogy a Bácska megvál-

toztatta-e álláspontját és kiáll-e a Szand ellen. Csóvics kijelentette a következőket:

— A Bácska csütörtökön kapta meg az Alsözövetség értesítést a vasárnapi mérkőzésről és még ugyanaznap bejelentettük, hogy felebbezni fogunk a határozat ellen és nem állunk ki a mérkőzésre. Ezt az álláspontunkat az Alsözövetségtől érkezett újabb felszólítás ellenére sincs módunkban megváltoztatni, miután — véleményünk szerint — a felsőbb fórumokra tartozik annak eldöntése, hogy a felebbezés dacára is kötelesek lennénk-e kiállani. Egyébként csütörtökön, amikor bejelentettük, hogy nem veszünk részt a mérkőzésen, még nem voltak plakátok és a rendőrségi engedély díját sem fizette ki az Alsözövetség és így azzal sem lehet bennünket vádolni, hogy a lemondással felesleges kiadásokat okoztunk. Felebbezésünket, amelyben a mérkőzésekre való távolmaradásunkat részletesen meg fogják indokolni, a napokban adjuk be még a törvényes határidő letelte előtt és vasárnap nem állunk ki a Szand ellen.

A Bácska intézőjének nyilatkozata tehát kétségtelenül azt jelenti, hogy a *Bácska—Szand mérkőzés elmarad*, miután alig hihető, hogy a mérkőzés időpontjait a Bácska revidiálni fogja álláspontját.

## Siflis megcáfolja a budapesti lapban neki tulajdonított kijelentéseket

## A SzAND kapusa pénteken este Szubotícán volt, kibékkült egyesületével, amely kiadta a Sabáriának

A Siflis-fronton nyomon követik egymást a szenzációk. Két nappal azután, hogy a kitűnő kapus a titokzatosság kódéba burkolózva hirtelen elutazott Szubotícáról, ugyanilyen meglepetésszerűen ismét visszavért a hazatérésre az szolgáltatott okot, hogy Siflis kiadása nélkül utazott el Budapestre, egyesületének pedig bucsulevelet írt, amelyben kérte, hogy szüntesse meg felfüggesztését és adja ki a Sabáriának. Miután Siflis kérését csak a SzAND választmánya teljesítheti, Siflisnek és a Sabáriának pedig a dolog kezdett élesen sürgőssé válni, a Szubotica és Szombathely között lebegő kapus kénytelen volt hazajönni. Siflis Szubotícán elsősorban felkereste a SzAND-nak azokat a vezető tagjait, akiket a multikori bucsuzás alkalmával megsértett és bocsánatot kért tőlük. Kijelentette, hogy nagyon fáj neki, hogy egyesületétől, amelyhez szívvéllel gyerekkora óta hozzánőtt, haraggal vált meg és akkor is visszajött volna bocsánatot kérni, ha nem volna szüksége a kiadásra és többé soha nem akar na futballozni. A SzAND vezetősége, amelynek Siflis dédelgetett kedvence volt, nem hagyta magát soká kéretni és nyomban kiadták neki az igazolványt elbocsátásáról, sőt arról is intézkedtek, hogy a JNS azonnal adja ki Siflist a magyar szövetségnek.

Ezzel helyreállt a béke a SzAND és Siflis között, aki még pénteken este vissza is utazott Budapestre, ahol szombaton személyesen kellett jelentkeznie az amerikai követéségen utlevelével. Elutazása előtt Siflis megkérte a *Bácsmegeyi Napló* munkatársát, hogy a budapesti »Magyarország«-ból átvett interjúra vonatkozólag közöljék az alábbi nyilatkozatát:

A *Bácsmegeyi Napló* november 24-iki számában leközölt cikk, amely a budapesti »Magyarország« című lapban látott napvilágot nem fedi az általam kijelentetteket. A »Magyarország«-nak a számba adott kiszínezett nyilatkozatot én nem tettem és az abban foglaltak legnagyobb része csak a szenzációra éhes újságírói fantázia szüleménye.

1. Nem felel meg a valóságnak, hogy én kijelenttem, hogy a SzAND-ban én voltam az egyedüli, aki sem nem kértem, sem nem kaptam semmi támogatást.

2. Nem mondtam azt, hogy felajánlottam, hogy lemondok a lelépési díjról és azt a SzAND-nak engedem át.

3. A SzAND főtákaráról tett kijelentésemet meg éppen a leghatározottabban cáfolom meg. Leginkább azért, mert épen *Szegedinszki* Nesztor főtákar volt azon, amikor távozásom szóba került, hogy kiadatom elé ne gördítsenek semmi akadályt. Hogy klubon-mal békés uton megegyeztem, ezt is az ő fáradozásának és közbenjárásának köszönhetem.

4. Hogy a klub alelnöke letartóztatással fenyegetett volna meg, én ilyen kijelentést nem tettem.

Altalában az egész közlemény tendenciózus beállításánál fogva alkalmas arra, hogy a köztem és egyesületem a SzAND közötti jó viszonyt feldulja, miért is kérem becses lapjokban cáfolatomat teljes egészében leközlölni.

Siflis Géza.

*Siflis kiadása egyébként már hivatalosan is megtörtént.* Mint Zagrebból jelentik ugyanis, a JNS szombat délután kapta meg az MLSz távirati megkeresését, amelyben Siflis kiadását kéri. A JNS még szombaton délután ugyancsak táviratban értesítette, a magyar szövetséget, hogy Siflist kiadja és így leigazolásának a Sabáriához, többi semmi akadály nincs. Hír szerint Siflis vasárnap már véd is a Sabáriában az Újpest ellen.

**J. M. OVADIA**  
beográdi ügyvéd irodája  
a „LUKSOR“ palotában  
(Balkanska 8—10) Telefon 15—48

## Tudományos alapon

optikai módszerekkel, (a fényvisszaverődést fotométerrel mérve) minden kétséget kizárólag, megállapították a fizikusok, hogy a PYRAM-mal fényesített bőr, bármely más márkájú cipókrémmel kezelt bőrnél kb. 25%-a nagyobb fény mennyiséget ver vissza. Jegyezze jól meg, ez 25% fényintenzitás, ennyivel jobban ragyog a cipője.

## PYRAM növényi paszta



## TÁRCA

## Éjszakai kaland

Irtá: Czakó Tibor

Tegnap délután vendéget kaptam. Csupavida nap sugarat hozott az unokahugom. Nem tudtam minek köszönjem a ritka szerencsét — őszintén bevallom — nem hittem, hogy csupán a rokoni szeretet készítette a látogatásra. Vagy a lánylelket ösmerem — vagy a rokont — most nem kutatom az igazi okát — de jól sejtetem. Hugocskám kéréssel keresett fel. Titokteljes huncutkodó arca — őszintén esdekelt meghallgatásért.

Egy történetet mesélt el nagy megilletődéssel — láttam rajta, hogy örömetst tér vissza gondolata az élményhez. Sok kacagás között vallotta be — nem annyira személyem — mint inkább az uniformisom bírja rá a kis haszontalant a bizalomra — és a végén szívemre kötötte — keressek ki a garnizonokból egy huncutszemű hadnagyot — fekete bajuszkával. Különös ismertetőjele, hogy nagyon kedves — és a hullámos hajának egy engedetlen fürtje homlokára hajlik.

— No tessék?! Ugy néztem a lányra, mintha ezredrapporton lenne.

Bácsikám ugylátom — összehuzod a szemöldököd — no ne haragudj — puha kacójával megsimogatta borostás államát — az nem illik hozzád — ezért nem szabad toporzékolni. Te nem is tudod miért keresem — köszönetet szeretnék mondani neki — valamit hálásan megköszönni — kezetszorítani — és visszaköszönni, — amit a multkor elmulasztottam. Engesztelődj ki — elmesélem az én titkomat — biztosan tudom — kedvemben jársz — megkeresed őt és

megdicsátsz nekem. Bácsikám — hiszen te már mosolyogsz — enyhült a haragod! Te vagy a világ legaranyosabb Bácsija...

Tudod — úgy történt — csacsogott vidám készséggel, hogy Evelin néniel együtt voltunk színházban. Nem emlékszem már pontosan mit adtak — de az nem lényeges — a fontos az, ami utána következik. Előadás után — már éjfél lehetett — villamosra ültünk. A néni, úgy beszél-tük meg hazakisér és nálunk tölti az éjszakát — de szegényke már akkor rosszul érezte magát — amikor kijöttünk a színházból — és örült, hogy a közeli lakása előtt elbucszhat tőlem. A villamoson sokan voltak, ha mindnyájan nem is, — de a közelülők és ez a szóbanforgó csinos, semmirekellő hadnagy — bizony hallhatták a párbeszédet. Mondtam a néniel szalljon le nyugodtan — hazaérek én bántódás nélkül.

— Bár szepegeve gondoltam a sugárutrá — aminek egész a végén van a lakásunk — de Evelin néniel nem volt szabad látni félelmemet, tehát még én bátorítottam őt.

Titokban azért jól megszorogattam az esernyőmet, mint a védelmemre szolgáló egyetlen fegyvert. Nem történhet semmi, igyekeztem megnyugtanni magam — hiszen nappal már elég sokszor megtettem ezt az utat; — meg azután az első gyanus mozzanatra — ugylis kiáltani fogok — gondoltam — és a közeli őrszem azonnal segítségemre siet.

Közben elértük Evelin néniel házat, — ahol ő elbucszott tőlem lelkemre kötve még az utolsó — aggodó tanácsait.

Innen számítva a második megállónál kezdődött az a hosszú-hosszu ut — amely hazáig vezet. Odáig érkeve fel se néztem a keztyűmről — bár éreztem — hogy egy szempár járkál rajtam állandóan végig. Alig vártam már, hogy elindulhassak, hogy legalább már a lépéseim kopogását hallhatnám.

Az én megállónál többen szálltak le — hiába — Felénk, a mi utunkon senki sem haladt;

és én ott álltam tétován és néztem milyen bamba szemei vannak a tátongó, mély uccának — a messziben két gázlámpa. Hirtelen elhatározással — de gondolhatod — nem kis félelemmel indultam neki. Arrafelé tudod — most még sokat építkeznek — nagy, üres telkek váltják fel a házsorot; téglacsoportok — építő deszkák — egy-egy bódé állnak a házatlan heyen — és ott arafelé — mitagadás — nagyon lehet félni.

Alig mentem ötven lépésre — egyszerre csak — visszhangja támadt lépteimnek, amit néha ismétlődve kardcsörgés kísért — majd később ezt nem hallottam — ugylátszik a kezében vitte — hogy azzal se ijesszen. De a lakkcsizmája — ne nevesse bácsikám — még a villamoson láttam — konog elhatározással összhangba kongott lép-teimmel a kövezeten.

Szent Isten — ez a hadnagy — a villamosból — talán csak nem engem követ; bizonyosan ő is erre lakik! Természetes. Ösztönszerűen gyorsabban igyekeztem — és mint az árnyék ő is sietett. Jó benn voltam már az ut felében csodálom, hogy nem vetett szét a szivveréssem, majd megfurdaltam a félelmtől és borzalommal képzeltem el, hogy olyan szűk a torkom, hogy kiáltani sem tudnék... és ekkor... szaladni kezdtem... rohanni... a fülemben rémlett a szablyos ütemű — egyenletes futólépte...

Végre felejtethetetlen gyötrelmes futás után beestem a kapualjba. Zárva volt! Minden pillanathban utolérhet! Lélekszakadva ráztam a csengőt.

Hátra nem néznék a világ minden kincséért sem — a lélegzetemet lassan visszaadta az a tudat nincs már visszhang — eltűntek a léptek. És amint csikordul a zár... félhalottan vártam — megszólal az árnyék:

— Megigérttem gondolatban aggodó nénielnek, hogy elkisérem — és most, hogy minden baj nélkül megérkezett — csókolom a kezét.

Szalutálva várta be, míg mögöttem becsapódik az ajtó!...

Jugoszlávia legolcsóbb divatszalonja

WEINERT HERMANN Subotica,

L. Strossmajerova ulica 16.

Arak: kőp nyek, kosztümök 20) dinártól

ruhák 100

aljak, bluzok, pongyolák 50

Elsőrendű, izlőies és szép munkák garantálva

SLAVEKS FURNIROKAT

legjutányosabban szerezheti be

SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU

Zagreb, Brod n/S vezérképviselőjénél

LUDWIG HUBERT SIN, NOVISAD

Cara Dušana 33.

Postafiók 25

Bácskai nagy iparvállalat

segédkönyvelő(nő)t keres

Ajánlatokat eddigi működés, fizetési igények megjelölésével, bizonyítványokkal „Szorgalmas 1928” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők

BUTORT

Subotica  
bizalom-  
mal leg-  
olcsóbban

ERDÉLYI üzletében

vehet

Győződjék meg vételkötelezettség nélkül. IV., Bene Sudarevičeva ulica 4

Ha KÖNYVSZAKERTŐRE lesz szüksége írjon Borbé y L. Novisad, postafiók 75 címre

NESTLE-féle  
GYERMEKLISZTERŐSITI ÉS  
EGÉSZSÉGBEN TARTJA  
A GYERMEKEKET

Téli divatujdonságok

szövetek, téli kabátanyagok, flanellek stb.  
nagy választékban legolcsóbban kaphatók

BERGER GYULA

kézműárúüzletében Subotica, Terezijina ulica 3.

1929. évi

Minerva-naptárak

elkészültek

és azonnal szállíthatók!

Ha még nem rendelt belőlük,

azonnal küldje be  
naptárrendelését

Szállítás a rendelés sorrendjében!

Minerva-nyomda R.-T.

Subotica

Figyelmeztetek mindenkit

kirakataimban feltüntetett árakat,

telkötelezettség nélkül is meggyőződhetik

Mita Medjanski vaskereskedés, Subotica, Karadjordjev trg 9. sz.

mielőtt háztartási, továbbá épület-, butor-, szerszám- és karácsonyi vásárlásait e közö né, tekintse meg áruim minőségéről és kiviteléről az üzletben minden vé-

## NYILT-TÉR

T. C.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni igentisztelt felsőbányai vevőimet, hogy vevőim kényelmére Velika Kikindán a Budisin-féle házban fiókküzetet nyitottam.

Ezen üzletemben állandó raktárt tartok kitünő minőségű

DÜRKOPP és MINERVA varrógépekben, DÜRKOPP-, PUCH-, ORKAN- és GLORIA-kerékpárokban,

COLUMBIA- és THALIA-gramfonokban, COLUMBIA- és ODEON-lemezekben, TELEFUNKEN, BALTIC RADIO-készülékekben,

valamint az összes ezen szakmába vágó kellékekben és alkatrészekben.

Tisztelettel értesítem továbbá igentisztelt vevőimet, hogy vevőim kényelmére összes cikkeimet igen kényelmes részletfizetésre is árusítom és mindenestre kérem az érdeklődőket, hogy sziveskedjenek áruimat vételkényszer nélkül megtekinteni. Állandó ingyenes himzötanfolyam.

Kérem az igentisztelt vevőim szives támogatását.

S. AD. ENGL

fiókküzete

VELIKA KIKINDA,

az uti Budisin-féle házban

12409

## Meghívó

NEL. Gallik Jakab hagyatéki ügyében felkérjük az érdekelteket, hogy a f. évi december 9-ikén d. e. 10 órakor Noviszadon, a Futoki úton levő Aranyhordó vendéglő helyiségében tartandó értekezleten sziveskedjenek megjelenni az ügyvédnek adandó meghatalmazás aláírása és a honorarium megállapítása végett.

Sztari-Becsei, 1928 november 13.

12355

id. Kolovits János.

## A BÜVÖS TALLÉR

A „BÁCSMEGYEI NAPLÓ” EREDETI REGÉNYE

Irta: Somlay Károly

— Része legyen benne. Fain háziszalonna, — kínálja a hajdut az öreg.

— Megköszönöm. Már jóllaktam otthon. Hát maga honnét jön?

— A Szamos mellől. Szabolcsból. Azon töröm a fejem, hogy jó lenne valahol téli szállásra meghuzódni. Vén ordas vagyok már. Negyven esztendő óta járom a világot. Sehoh nem volt maradásom. Olyan voltam, mint a bolygóút, a lidérc. Tépett az élet, bántott a szegénység. De már kialvóban vagyok. Ha megöregszik az ember, elhagyja az ereje és nem kíván egyebet, csak a halált. Olyan vagyok én már, mint pusztában a harangszó. Szenvedtem, gyöttröttem, roskadoztam az élet sulya alatt. Az élet rosszaságával szemben csak az Isten jósága és a csendes türelem volt a védelmem.

— Ha nem bántom a kérdésemmel, hová való?

— Zólyomba születtem. Az apámnak földjei voltak. Én Kassán jártam iskolába, mikor besoroztak huszárnak 1878-ban. Aztán Bécsbe kerültem.

— Bécsbe? 1878-ban?

— Másfél évet töltöttem ott a katonaságnál, mikor az egyik ekvitáció alkalmával a lábam eltörött. Le kellett térdig operálni.

— 1878-ban? Énis akkor kezdtem ott a bakáknál a szolgálatot. Félév múltán aztán lekomandirozták az ezredet Boszniába. Harcoltam a bosnyákokkal. Részt vettem a szarajevói és a maglaji ütközetekben.

A két öreg elcsendesedett. Beleszédültek a félszázados multba. Nézegették egymást. Aztán ittak, összeöleltek. Összeöleltek.

— Hát innét hová készülsz öreg testvér? — kérdezi Móri a szakállost.

## Kiadó nagy helyiség

forgalmas uton, kereskedésnek, iparosnak vagy más vállalkozónak alkalmas nagy udvar faterlepek legjobb helyen, kiadó. Érdeklődni

Novisad, Kisačka ul. 27

## Italfeldolgozógyár

Beograd központjában, a legújabb francia gépekkel, szodaviztől és pezsgőgyártásig berendezve, eladó

M. S. Nikolić, Beograd Obilježje venac 22 - Telefon 49-59

## A legnagyobb snboticai kölcsönkönyvtárban

trosmajerova 16, Huspiac 25 dinár havi előfizetésért naponta cserélhet és 4000 kötet magyar, német, szerb és francia könyv közt válogathat 10520

Legolcsóbb napiáron adunk előrendő

## MARHABELET

sózott sima vastagbelet, sertés- és lóbelet, juh-seitlinget

## JUGOCRIJEVO

Zagreb, Klauička 9  
Tel. 60-91 11860

## Gyenge férfiak-

nak 10 dinár beküldése esetén hármentve küldöm szabadalmazott szencziós találmányomat ismertető könyvemet. — Cim

„Patent 608”  
Cuj (Koložvár) 1622  
1. sz. postafiókbérlél.

## Reiss Dezső

technikai ügynökiség  
SUBOTICA  
Paja Dobanovačkog ulica 8.  
Külföldi gyárak képviselője. Ajánlatszámokat, szerszámgepeket a vas- és falpar részére és autogenhegesztő berendezéseket legolcsóbb gyári áron 12416  
Használt gérek vásárlása és eladása

## Utazók

akik Novisad környékén felüket látogatnak, világhírű készítmény eladásával kollektívó nélkül mellékkereset-hoz juthatnak. Ajánlatok „Megbízható utazó” jellegére Schmolka hirdetőbe Novisad küld ndök 12454

## Ne üljön fel

utánzatoknak, mert rengeteg tüzelő anyagot

takarít meg, ha kályhájára

„VULKAN” csövet szerel fel.

Kapható kizárólag

Kovács Ferenc

háztartási felszerelési üzletében

Lifka mozi épület 11912

## Nea.Crem

legmegbízhatóbb arc- és kézapoló

KORONA GYÓGYSZERTÁR  
VÁROSHÁZA  
SUBOTICA 58

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy Pašičeva ulica 12. alatti gőzfürdőmben megnyílt a bázén-, sár- és iszapfürdő reuma és csusz ellen.

Tisztelettel

Fekete Dénes.

## Engelsmann Zoltán

ócskavas bevásárlási telepét áthelyezte

Cara Lazara (volt Fűzfás) ul. 13. sz. alá

Telefon: 5-95

Rongy-, csont- és bőrszáritó-telep marad továbbra is Oslobodjenje (Zentai) ul. 138. szám alatt

12267

## Csődelhárítás

A hatóságilag engedélyezett kereskedelmi társaság

„Jugokompas“

Novisad, Laze Telečkog ulica 14. telefon 26—11.

Raskó Lajos a noviszadi Hitelezővédegyelet volt igazgatójának vezetése alatt, átveszi bíróságon kívüli egyezségeknél teljes keresztülvitelét fizetéképtelen kereskedők részéről.

Ajánlatok idejekorán kéretnek, mert csak az esetben lehet szakszerű és egyéni kezelés mellett sikeres eredményeket elérni.

Összevont magánvizsgákra,

érettségire garanciával előkészít

Galgóczy tanintézet

Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 3

11320

## ELŐNYOMDÁT

legolcsóbban szállít

BLEIER MÁRK, SENTA

Első jugosziáv sablongyára

11064

— Tudom is én hová? Talán a másvilágra. Törődött vénység vagyok. A szívem úgy ver, mintha telekharang volna.

— Mondanék valamit.

— Hallom.

— Van-e pénzed?

— Néked megsugom, hogy szegény vagyok bár, mint a nagybójtai tudós, de mégis van néhány aranyom. Itt lóg a pruszli alatt a nyakamon egy bőracskó. Abban van néhány körmőci, amit koplalás révén gyűjtöttem még a régi jó időben. Mikor még az arany járópénz volt.

— Adnék egy okos tanácsot.

— Hallom.

— Itt a faluban ma délben egy szegény zsöllérlány viskóját fogják ellicitálni. Ha megveszed, totó alá kerülsz. A lány aztán gondodat viseli.

A vén koborló nem válaszolt. Intett a korcsmárosnak, hogy töltené meg az üveget aztán adjon még egy poharat. De Móri elhárította a bort.

— Most nem iszom, öreg testvér. Az első a hivatal, ahová nem mehet az ember boros fejjel, mert kivásik a becsületből. Most elmegyek a község házára. Körülnézek, hogy csakugyan lesz-e abból a licitálásból valami. Félóra múltán itt vagyok.

— Várlak. Ha nem verik fel nagyon annak a kis putrinak a zárát, talán megveszem aztán letelepszem nálatok. Az a kérdés, egészséges fekvés esik-e a temetőtökben?

— Ne bolondozzál öreg. Nem tanácsos a kaszást emlegetni. Annélkül is megjön.

— Nohát csak siess a dolgozdra. Ha szükség lesz reám, itt megtalálász.

Móri hajdu sietett a faluháza felé, ahol ezalatt a kis kurta idő alatt furcsa dolgok történtek.

A hosszú asztal zárt fiókjában a bíró illatos szüzdohányt tartott. Kockára metélt muskotályt. Zsiga hajdu agyara is megsajdult az illatos dohánnyra. A bíró azonban elfeledte őt kínálgatni. Törte hát a korpamagazinját, hogyan lehetne egy kis fain abrakra szert tenni. Most itt az alkalom.

— Schogy se izlik ez az ócska cigarette, — dörmögte. — Ugy feldagad tőle az ember nyelve, hogy alig fér el a szájában... Háttha megtönném a zsebemet a bíróból. Azért önéki is maradna még elég.

A szándékot mihamar követte a tett, mert Zsiga nem volt töprengő, fontolgotó ember. Egy vastag szegből tolvajkulcsot csinált és kinyitotta a fiókot.

Ah, mily gyönyörűség... Az aransárga mennyei abrak... Gyorsan teletömködté a mándlija zsebeit. Már majdnem készen volt az ártatlan manipulációval, mikor beütött a sustorgó menykő.

Nem éppen a mennykő, hanem az Erzsa toppant a szobába.

Hogy ki ez az Erzsa? Hát a Dufla Erzsa Egy háromszoros özvegy, egy elhízott zsöllérrasszony, aki a dohánykertészek mellett napszámokéut keresi a kenyerét. Tulérett, negyvenéves, lompos vénység. Olyan pettyes a képesfele, mint a vércsetojás.

Az ajtót óvatosan kinyitotta, aztán bedugta a fejét.

— Zsiga lelkem Coki Zsiga, magad vagy itt? — kérdezi halkán.

Zsigában elállt a vérkeringés az ijedségtől. Alig áll a lábain. Elsáppad. Szemét az asszonyra mereszti. Ijedtében még a dohányosfiókot is elfelejti betaszítani.

— A keserves keserűjét, a Dufla Erzsa, — morogja halkán. — ahová az ördög maga nem mehet, oda az Erzsát küldi, — gonddolja, miközben a fiókot betolta a helyére.

Az asszony — látván a legény zavarát, — elkaccintja magát és belép a szobába.

— Magad vagy Zsiga? — kérdezi megint.

— Azon kezdem virágszálom, hogy itt sem vagyok, — mondja Zsiga, de nem mer a nő szemébe nézni.

— Már pedig az én szemem nem káprázik. Száz mérföldről is rád ismernék a kajla füleldről.

(Folyt. köv.)

# Karácsonyi nagy vásár

december hó 3.-ikán veszi kezdetét

# SZÉKELY divatáruházában

Bevásárlásait tartsa fenn, ha olcsón akarja ajándéktárgyait beszerezni



**HORNIMAN TEA**

Vezérképviselő:

**Schossberger Adolf**  
Novisad

Rózsa-fehér és Voltman-rózsa

## burgonyát

babot, fejeskaposztát, stajer faja máj, préselt szénát, dughagymát, hagymát, vagonszámra és kisebb telekben legjobban és legolcsóbban szállít bármely állomásra franko

## Léderer Jenő

bank- és bizományi üzlete, fő-élel- és gyümölcs-import-export  
Novisad, Vilsonov trg 7. — Raktár: Temerinska 38  
Telefonszám: 2244. 12499 Strgonycim: Léderer

**Autotipia Fototipia Fometszerch Rajzok**

A Vajdaságban egyedülálló üzemi!

**FISCHER ÉS HEUSE**  
Babolna, Šencu ul. 12  
Telefon 609

a legjobb kivitelben

### Tűzifa-áraink:

I. bükkhasábla	— — —	580	dinár
II. — — —	— — —	470	"
I. gyertyánhasábla	— — —	640	"
I. gyertyándorong	— — —	535	"
I. cserhasábla	— — —	600	"

ab telep. Házhoz szállítva 30 dinárral drágább ártékát. Minden nap a naponta érkeznek és átvétel előtt a vagonban megtekintni lehet.

### Tűzifát, faragott épületfát, deszkát, gőzölt bükkanyagot

és egyéb fűrészanyagot vagon élelben legolcsóbb árban szállítunk vidékre is. Kérjen árajánlatot!

Vattelep: Városi kert (vasúti állomás) 1-a gőzüzemmel szemben  
iroda: Mi a Popov és (Apolo) uica 10. — Telefon: 120

**Gál Zsigmond és Társa, Sombor**

### Butorgyárosok! Asztalosok!

Értesítjük, hogy megbíztuk képviselőinket

**LUDWIG HUBERT I SIN**

novisadi céget mindennemű

# FURNIR

anyagaink eladásával és körjűl szükséges dolgok beszerzésénél ezen céghez fordulni, akik a legjutányosabb ajánlattal foglalkoznak szolgálni

**LUDWIG HUBERT I SIN, Novisad** **SLAVEKS D. D.**  
za Šumska industrija  
Cara Dušana 33. Postafiók 25 Zagreb-Brod n/3  
12406



Hol vásárol a vidéki Suboticán.

## GYERMEK-KOCSI

Az elismerten legjobb minőségű

„BRAHA“-kocsi egyedüli árusítója:  
**JOSO ŠTERN I DRUG, BAZAR**  
(Gyümölcs piac)

Sportkocsi 200 dináról feljebb  
Viszonytelárústitoknak ártékudmely!  
Sátorokocsi 400 dinártól feljebb

## KÉZMUÁRÚ

A Vajdaság legolcsóbb bevásárlási forrása gyári szabott árak mellett elsőrangú gyártmányokból, úgymint: férfi- és nőruha és felöltő-szövetek, barchendek, flanellek, vásznak és zsebkendők

**STRASSER BÉLA**  
Wilsonova ul. 46. Fakultáttal szemben

## ÓRÁK — ÉKSZEREK

Vajdasági polgár

büszke lehetsz arra,

**Krekustól**

vett órát akaszthatsz

a falra!

**GYÜMÖLCSPIAC 4.**



## TORTA SÜTEMÉNY

Naponta friss, olcsó és izletes

tortát, desszertet és süteményt

kaphat

„City“ Bódis Lajos cukrászdájában  
Rudics ucca (Labor-palota)

## AUTO ÉS RÁDIO

## Akkumulátor

készítése és javítása, minden típusu telephez akatréz raktáron.

**Vladislav Wilhelm**

Pašćeva ul. 2

## RADIO

**KONRATH D. D.**

## rádiókészülékei

olcsók, jók, megbízhatók

## SZÖRME

Legújabb divatu szörmék nagy választékban, valamint átalakítások, javítások legolcsóbban

## Morgenstern Aladár

Zrinjski trg 1 szám alá helyezett üzletében kaphatók  
Megtékintés vételeknyeszer nélkül!

## TAMBURA



Mindenféle tamburahangszor és húrok legolcsóbban

**Kudlik Károlynál**  
Poštanska ul. 8.

Tigris-védjegyű húrok nagyban és kicsinyben

## DIVAT

## Őszi és téli angol szövetujdonságok

megérkeztek óriási választékban. — Elsőrendű munka, olcsó árak

**BOZSO VINCE** angol uriszabó, Zenade-épület. Telefon 6-51

## Őszi és téli szövet-ujdonságaim megérkeztek!

Olcsó árak és előnyös feltételek!  
Választékos szövetraktár!

**Kun Jakab utóda Glasz Károly**

Fra Ješe trg. Hitelbankkal szemben

## Nagy karácsonyi vásár

Mélyen leszállított árak! - Állandó kiállítás!

nov. 20-tól dec. 25-ig

Blondel keretek  
Florentini keretek  
Madonnák  
Különböző szentképek és szobrok

## F. BACHINGER

képeretező és aranyozó cég  
Subotica, Aleksandrova ulica 13



## Borotvák, ollók

különböző „Cetri kecs”  
gyártmányok  
**Molnár István**  
műköszörművek kaphatók  
SUBOTICA  
Bene Sudarevićeva 25

# Legolcsóbb beszerzési forrás!

Mindennemű vas és vasárak  
Konyhaberendezési és ház-  
tartási cikkek



Mindennemű szerszámok  
Épület- és bútorkészítések  
Mezőgazdasági gépek

## Szenes Kálmán

vas- és gépkereskedés, Szubotica

### LEVELEZÉS

**Sombor.** A küldeményt megkaptam, ha lehet jöjjön. Értesítsen mikor. 12455

**Csunya kalapos bácsi** szintén a déli határok irányában utazgatott és onnan is csökök szeretettel gondolt az ő okos kicsi pajtására. 12384

**33 éves csinos vidéki asszonyka** 40 éven felüli kimondottan gavallér uriember barátságát keresi. Leveleket »Rövid az élet« jelíggel a kiadó továbbít és az új lapban jelezni. 12316

**Előkelő izlés, masszív kivitel, szolid árak** jellemzik Brauchler butorait, Szubotica. Halpiac. 7211

### HÁZASSÁG

**Huszonnyolc éves, biztos egzisztenciával rendelkező, intelligens, önálló, izr. fiatalember** 20 év körüli, intelligens, háziasszonyt keresi házasság céljából. Teljes című leveleket, esetleg fényképpel »200.000« jelíggel a kiadó továbbít. Diszkréció garantálva. 12422

**Férjhezadnám** csinos rokonomat, százhuszezer dinárral. »Nem ügynöki hirdetés« jelíggel a kiadó továbbít. Diszkréció garantálva. 12351

**Intelligens, 33 éves fiatalember, jóforgalmu üzlettel, 300.000 dinár tőkével, nőülvenne** hozzáillő jó családból való leányt. Közvétitőket utólag díjazok. Teljes című leveleket »Megbízható kereskedő« jelíggel a kiadóba kérek. 12438

**Megnővülne** 46 éves keresztény özvegy, vegyipari műszaki gyáros, hozzáillő, komoly, független vagyonos hölgyet teljes című leveleket »Temesvári« jelíggel a noviszdai kiadóba kérem. Ismeretség hiányában ezután keresem holdgödögöt élettársamat, tehát absolute diszkrécióval csak is komoly levelekre válaszolok. 12294

### FOGLALKOZÁS

**Házmesteri állást** keres fiatal gyermektelen özvegyasszony. Cim a kiadóban. 12382

**Magisterek, assistensek és praktikánsok**, kik elhelyezést óhajtának, irjanak Kemikalijs, Novisad, címre. 12346

**Kiuntót, 14-16 éveset** felvesszünk. Antun Kramer i Drug. 12385

**Német kisasszony, intelligens, magyarul is beszél,** 1-2 gyermek mellé alkalmazást keres. Ajánlatokat a »Wrschatzer Gebirgsbote« kiadóhivatalába kér. 12419

**Keresek 2 ügyes józan és szorgalmas** perfekt péksegédet, lehet nős is, azonnali belépésre. Csakis komoly munkaerők jelentkezzenek. Reinholz sütőde, Senta. 12441

**Rónai Margit** budapesti konzervatóriumot végzett zongoratanárnő elfogad privátórákra az államnyelven is növendékeket 20 és 25 dinárért. Rudičeva ulica 2. I. em. balra. 12444

**Villanyszerelősegéd,** fiatal, felvétetik. Vladislav Wilhelm, Pašičeva ul. 2. 12438

**Könyvelőnőt** felvesz Gardió, Sombor. Mérlegképes szerb, német, magyar nyelvtudás feltétel. 12432

**Bizalmi állást** vállal 30.000 dinár óvadékkal kereskedelemben jártas egyén. Grünwald ügynökség. 12437

**Utlevél** ügyekben biztos eredménnyel eljár, vizumokat beszerez. Legolcsóbb utólagos díjazás. »Bömches« ügynöksége, Bačka-Topola. 12450

**Okl. gyógyszerész,** állandó kondíciót vagy kiegészítést vállal. Beszél magyarul, szerbül és németül. Cim: Szent Antal gyógyszerész, Apatin. 12460

**Keresek jól** bevezetett ügynököt Bácska részére provizióra. Ajánlatok referenciákkal Makso Weiss, Zagreb, Palmotičeva ulica 39 küldendők. 12424

**Nővelőnőt** keresek szerb, német nyelvismerettel, megfelelő képzéssel elemibe járó három gyermekhez. Bizonyítványmásokkal és fényképpel ellátott ajánlatokat a fizetési igények megjelölésével Kardos hirtelvételekhez Novisad kéretnek. 12344

**Fahivatalnok,** szerb, magyar nyelvtudással, irodai munkára is alkalmas, állást keres. Elmenne fatelpre vagy irodába. Cim a kiadóban. 11989

**Házvezetőnőnek** elmenne jobb megjelenésű, korrekte, szorgalmas nő, aki már volt ilyen minőségben. Megkereséseket a noviszdai kiadóba kér. 12295

### APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 10 dinár, vastagbetűs és díjazó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jelíggel leveleket továbbítunk. Kérveföldönkben válaszoljuk meg.

**Alexa** nyakkendőipar tiz dinárért fordítja ki nyakkendőjét. 12069

**Ügyes, önálló gépész,** aki a motorkezeléshez és esztétikus munkákhoz is ért, felvétetik. Ajánlatok bizonyítványokkal S. Kopp i Sinovi d. d. keményítőgyár céghez, Szubotica, Majšanski put küldendők.

**Szelidített fél éves boszniai him farkas** és egy eredeti teher Ford-autó eladó. Szücs Lajos, Sombor, Kralja Petra ul. 61. 12161

**Subás-szűcssegédet** felvesszük. Žednik, Bedlek Mátyás. 12270

**35-40 éves** jobb nőt másfél éves gyermekhez keresek. Hasonló minőségben jártasak, varrás és kézimunkához értők előnyben. Fényképes ajánlatokat »Feltétlen megbízható« jelíggel a kiadóhivatalba kérek. 12258

**Nővelőnőket,** zene- és nyelvismeretekkel, elemi és középiskolai tanerőket, gyermekkertésznőket, Hortnerinnek, egyszerű kisasszonyokat, játszótársakat ajánl: Pädagogenbund, Wien IV., Karlsplatz 7

**Zagrebba** elmenne intelligens urinő magános személyhez házvezetőnőnek vagy anyahelyettesnek. Beszél horvátul, németül és magyarul. Szives megkereséseket Dr. Szántó, Sombor, Apatinska ul. 46. címre kér. 12256

**Etotospánt** keresek január 1-i belépéssel. Birkás István, Szubotica, Zrinjski trg 18. 12214

**Manikűr praktikánsnő** állást keres szerb, magyar és német nyelvtudással. Kral Erna, Pančevo, Branka Radičevića 16. 12219

**Fatkolókovács** és gépész állást keres azonnali belépésre. Gazdálkodást is elfogad. Sombor, Brankovičeva ul. 67. 12283

**Ügyes ügynökök** magánfelek látogatására napi 100 dinárt kereshetnek, esetleg fix fizetéssel. Cim a kiadóban. 12461

**Intelligentes,** besseres deutsches Fräulein sucht Stelle zu alleinstehender Dame oder Kindern. Solovijess, Novisad, Mali Ljiman 4. 12463

### VÉTEL-ELADÁS

**Autót,** használt, könnyű személy vagy felteherkocsit, esetleg alvázat motorral, megvételre keresek. Részletes leírást ármegjelöléssel kérek. Erdélyi gépész Balaerka. 12420

**Eladó** sablonszűrőgép, teljesen jó karban, po'om 1000 dinárért, továbbá sablonok dívatlap után szakemberen kiszurva, elsőrendű papíron, darabja 2 dinár, ingimintától kezdve a nagy szűrő- és függönymintáig nagyban és kicsinyben. Vnenk Emma, Stari Bečej, Čarnojevičeva ulica 16. 12376

**Tejzállító** ruganyos kocsi használt, jó állapotban venni Szuboticián vagy Novisadon. Ajánlatok öv. Galambos Sándornéhoz. Stari Bečej címre küldendők. 12375

**Citroen** autó, csukott négyüléses, teljesen jókarban, olcsón eladó. Bővebbet Novisad, Kamenička 80. 12407

**Csöplőgarnitúra,** kazán Umrath, csöplő Nicholson, elevátor, körfűrész olcsón eladó. Megtekinthető Kiefer Ádám, Torjanci. Baranja, posta és vasut Beičje. Levelekre nem válaszolok. 12369

**Eladó** 24 HP alakított szivógázmagánjáró fiatal, kivül-belül golyós csapágyvas 52 collos MÁV-csöplővel, esetleg külön is. Hángva, Bačko Gradište. 8761

**Jókarban** levő kovácszerszám eladó. Sipos István, Mali Idjós. 12396

**Használt** nagy zsákokat keres Blum gyógyszerár, Szubotica. 12415

**Alkalmi vétel.** Remington, 10-es, hosszu 35 cm, kocsival és Smit-Bros. 26 cm, kocsival, kitűnő állapotban, jótányosan eladó. Gémesinél, Szubotica, Paje Dobanovčakog 8. 12452

**Házak,** földek, szőlők, lakások vételét és eladását, utlevél, iparengedélyek stb. beszerzését legolcsóbban gyorsan és pontosan »Eros« általános ügynökség közvetíti. Szubotica, Gyümölcs-piac. 12432

**Vas- és fűszerkereskedés,** jól szortírozott, bovlimentes raktárral, tizenkétezer lakosu nagyközségben, nagy környékkel, kiterjedt állandó vevőkörrel. Fouccán a legforgalmasabb helyen, visszavonulás miatt sürgősen átadó. A helyiség bérbeadó, esetleg lakóházzal együtt eladó. Csak személyesen tányalok. Fischer Zsigmond, Bajmok. 12402

**Somborban** belvárosban negytelkű ház szabadkézből eladó. azonnal beköltözhető. Kaludjerska ulica 9. 12250

**Sarokház,** Szubotica központján, főtéren üzlet-ekkel és lakásokkal eladó. Lakás kiadó. Ugyanott többféle butor eladó. Bővebbet Blum fogorvosnál. 12426

**Butor,** alig használt, komplett berendezés és egyes darabok is eladók. Bővebbet Blum fogorvosnál. Ugyanott lakás kiadó. 12425

**Szalagfűrészgép,** Kirchner-féle, 600 m/m kerékkel, kifogástalan üzemi 5000 dinárért eladó. Jellinek, Vilsonova 51. 12442

**Ház eladó.** VII. Jugovičeva ul. 28. Kakas-iskola mellett. 12436

**Nemes gyümölcsfák,** négy-övesek, Magyarországból importáltak, fajtiszta fajokban kaphatók Ruttkay László telepén. Lelencház megett. 12433

**Zongora,** pianino, rövid, jótányosan eladó, esetleg bérbeadó. Grünwald ügynökség.

**Trafik,** igen jóforgalmu, kevés házbérrel, biztos, nyugodt megélhetést nyújt, eladó. Grünwald ügynökség.

**Megvételre** vagy bérbe sürgősen keresek 100-300 hold földet Horvátországban. »Bömches« ügynöksége, Bačka-Topola. 12449

**Felső-Eánatban** megvételre keresek 50-100 holdas jó birtokot. »Bömches« ügynöksége, Bačka-Topola. 12448

**25 hold** elsőrendű szántó, Bácska-Topolától egy kilométerre, vasut mellett, buzavetéssel, holdanként 20.000 dinárért eladó. »Bömches« ügynöksége Bačka-Topola. 12447

**Austro-Daimler,** 36 HP, hatüléses, luxus-karosszéria, jó állapotban, rendkívül kedvezően eladó. Felvilágosítást szolgál Moster lakk- és festőgyár r. t., Zagreb. Na kanalu 41. 12251

**Bernáthegy,** újfundlandi vagy Dobermann kutyát keresek megvételre. Guelminó Ferenc, Senta. 12421

**Figyelem.** Legjobban és legolcsóbban, csakis a »Népáruházban« vásárolhat, Conen palota, csirkepiac sarok. Amerikai rendszerrel részletre is 12263

**Favágómotor,** 10 HP, körfűrészszel, szalagfűrészszel és baltázóval, autórészszel, elköltözés miatt 12.000 dinárért sürgősen eladó. Tóth A. János, Senta, plébánia alatt. 12264

**Bélyeggyűjtőknek** ajánlom hogy szerezzenek be nálam 500 teljesen különböző bélyeget tartalmazó bélyeggyűjteményt 30 dinárért. Európa, Ázsia, Afrika és Ausztrália különböző államainak bélyegeit tartalmazó 1000 darabos gyűjtemény ára 65 dinár. A pénz előzetesen beküldendő és a gyűjteményt ajánlott levélben küldöm a rendelőknek. Minden rendeléshez ingyen csatolom bélyegárjegyzéket, amely az egész világ, majdnem 600 államának bélyeggyűjtését tartalmazza. Az SHS legrégebbi bélyegkereskedése. Izidor Steiner, Brod na Savi. 719

**Sarokház lakásokkal,** házak telekkel a posta közelében, villa Palicson két láncc földdel eladó. Földes ruhaüzlet. 11743

**Étkezőburgonya** Weltmann rózsá 11.800, Ella rózsá 12.800, takarmány-burgonya 8000 dinár 10.000 kg-ként bármely bácskai állomásra. Minden mennyiség azonnal szállítható. Minta megtekinthető Merkl Jánosnál Szontán. 11723

**Sarokház,** üres lakással sürgősen eladó. Cim Lagner fodrásznál, Pašičeva ulica. 12149

**30-35 HP** gyári szivógáz magánjáró csöplőgarnitúra, esetleg külön is, minden elfogadható áron eladó. Mélykúti János, Nadrljan. 11880

**»Saba«** néglámpás rádió, komplett felszerelve, jótányos áron eladó. Érdeklődni lehet Beogradski put 93. sz. a. Csak délután 4 órá-tól 7-ig. 12397

**Keresek** a városhoz közel egy láncc szép, jókarban levő szőlőt. Cim a kiadóban.

**35 HP** fagázmotor, 6 HP szivógázmotor 4 lukas morszolóval más foglalkozás miatt eladó. Töröcsik János, Stara Moravica, postafiók 2. 12251

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig! 2 sláger! 2 ujdonság! Amit a szülők nem tudnak... CIRCUS WILD WEST... HOOT GIBSON... A revü szépe

kalapjaimat,

amelyek a legutolsó divatnak felelnek meg... Pogány kalapszalón

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagsága és elcsúszhatósága számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.

Paraffin Therapia

Ciril i Metod trg 5. Dr. Vécsei Jenő orvos lakásán. Telefon: 539. A legújabb és eredményeiben felülmúlhatatlan gyógyászati reuma, kőszvény, ischias, lumbago, és neuralgikus fájdalmak esetében.

VÁROSI MOZI

Vasárnap utoljára NEVETŐ EMBER Főszereplők: CONRAD VEIDT, Mary Philbin, Olga Baklanova... HUOK UTCA 17



Allandóan szakképzett ellenőrség mellett készült! Bebizonyíthatóan a legújabbak közül!

Rémaburgonyát, legolcsóbban szállít Daniló Ivkov, Stapar. 9657

Eladó jókarban levő daratisztító Grappel Hugó gyártmány, továbbá egy 5 méteres cilindrszita. Horvátski malom, Stari Bečej. 12221

Vendéglősök figyelmébe. Jó forgalmu polgári vendéglő és szálloda a tulajdonos rokantsága miatt és a társasviszonyból folyó perek miatt bírói árverés után november 26-án délután Stari Bečejben a járásbíró-szagnál eladásra kerül. Kafana Sloboda, Mészáros András-féle vendéglő, Stari Bečej. 12182

Keményfa-székek, ülés és támla politurozott, darabonként 38 dinárért kapható. Berkes Péter, asztalosmester, Crvenka. 12147

Legjobb sajt termésű keleti hor Prokesch Imrénél, Vilsonova 43. 12157

Hofherr-Schranz gyártmányu 25 éves, huzatos gőzlokomobil, Hofherr-Schranz gyártmányu 25 éves cséplőgép, 12 lóerős használt szívógázmotor, generátorteleppel, komplett, 3 lóerős petróleummotor, kukoricaszár-téppőgép eladók. Megérdeklődhetők és megtekinthetők Agrikulturánál, Sombor. 10282

Magánjáró szívógázmotor magános vagy 48 collos cséplővel eladó. Vadóc Károly, Bačka Topola. 11778

Alló 4 HP Szlávia-motori körfűrészrel eladó. Asztalos István Čonoplja.

Eladó 3 darab kofaernyő, kifestője 2 méter széles. Bővebbet Črnjakovicnál, a vasútállomással szemben.

Elsőrendű kóser házikoszt kihordásra 850 dinárért kapható. Boška Vuica ul. 21, a gyorsáru mellett. 12287

Patkanin patkányirtószert doboza 15 dinár. Kapható minden gyógyszerertárban és drogériában, továbbá a Torontáli Agrárbanknál, Veliki Bečkerekén. 9678

Malomtulajdonosok! Értesitem, hogy átvettem a trsteniki malomkőbánya vojvodina vezérképviselőt. Raktáron tartok kukoricadarás, korpakiőrő, paprikaőrő köveket 32"-48"-ig. Mintalakat város házával szemben Sack gépraktár. Kövek üzemben itt megtekinthetők. A kövek minőségéért szavatosságot vállalok, meg nem felelés esetén a pénzt visszaadom. Olesó árak, kedvező fizetési feltételek. Ajánlat díjmentes. Subképviselőket keresek Adok-veszek malomfelszereléseket, motorkákat. Ivan Mamuzsics, Subotica, Sudareva ulica 9.

Melca ház jóforgalmu vendéglővel és fűszerüzlettel más vállalkozás miatt eladó. Erdélyi Lajos, Mol. 12308

Ford autó, kitünő állapotban, eladó. Keller, Crnabara, Čoka. 12358

Modern gyönyörű hálószoba, előszoba, konyha és többféle más butorok azonnal sürgősen eladók, esetleg beltéren lévő kétszobás lakással együtt azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 12359

Ház eladó. Három éve épült, egészséges lakásokkal, szépen rendezve. A SzAND-pálya mögött. Tomičeva ul. 56. 11391

Péküzlet, 36 év óta fennáll, eladó. Mali Idjós, Kátai-ház. 12367

Ideai tisztított dió a legolcsóbb napi áron, továbbá maróni, citrom, kapható M. Tucicnál, Zrinjski tér 11. 12362

Jókarban levő Citroen autó eladó. Kádár fűszeres, Halasi ut. 12399

Tischbein-kazán, 10 légkörös, hullámos tüzzszekrényvel, 70 drb tüszővel, üzembékes, eladó. Nagy Sándor, Bačka Topola. 12273

Mozigépház felszerelés: Villanymotor, vetítógép, ily-lámpa, kapcsolótábla stb, továbbá acetylen-felszerelés vendéglő részére jutányosan eladó. Gubás vendéglő, Nova Kanjiza. 12379

EUCCHARISZTIKUS KONGRESSZUS with a cross symbol.

VESE, HÓLYAG, RHEUMA LEGHATÁSOSABB GYÓGYVIZE SAVOLDÓ, VIZELETHAJTÓ SALVATORFORRÁS. Vezérképviselő Horvátország, Szerémzég és a Vojvodina BRAGA CELINOVIC, NOVISAD területére.

IDOLKREM megóvját romlástól CIPŐJÉT Használatával saját érdekét szolgálja!

Csukott Fiat vagy Citroen autót megvételre keresek. Cim: Zagyva Jenő, Palič.

Ház a főuton 2 lakással és 2 üzlethelyiséggel eladó és azonnal átvehető. Frankopanska 15. 12278

Használt rádiót megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Zene-orchester, katonazene utánzattal, 3 éves, 2 m magas, 130 cm széles, dinár bedobásos, eladó. Nagy Sándor, Bačka Topola.

Patkány, egeret véglegesen kiirt egy éjjelen át hires 'Express' irtószereünk. 40 és 60 dináros dobozok. Ki nem bízik állításunkban, kérje utólagos fizetés ellenében. 'Wertheim' irtószervállalat Zagreb, Marovska 16. 11430

Fűzők, orvosi rendelésre haskötők, a legmodernebb kivitelben Gutainénál VIII., Ostojičeva ulica 32.

KÜLÖNFÉLE Kétszemélyes butorozott szobát, lehetőleg a beltéren, december 1-re keres Blum gyógyszerertár, Subotica. 12414

Kiadó a zsidókorháznál egy szoba-konyhas lakás és egy egyszerű udvari szoba. Harambašičeva 14. 12446

Három ujonnan festett uccai szobás lakás Subotica központjában, főtéren, minden mellékhelyiséggel kiadó. Ugyanott többféle butor eladó. Bővebbet Blum gyógyszerertár. 12365

Főtéren üzlethelyiség kiadó december 1-re. Cim a kiadóban. 12440

Száraz uccai butorozott szoba fürdőszoba használatlaltal vagy anélkül december 1-re kiadó. Zsidókorházzal szemben 23. sz.

Ütszobás lakás mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Pašičeva ulica 5. 12438

Házikosztot, csak is jobb családnál, csak ebédet, keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Kétszobás modern lakás kiadó. Save Tekelija ul. 48.

Főtéren butorozott szoba, esetleg üresen is kiadó. Cim a kiadóban. 12360

A Főtér közvetlen közelében két egymásba nyíló, elegáns butorozott szoba garderobe (mosdó) szobával, nagy uccai teraszszal, két személynek, esetleg irodának azonnal kiadó. Felvilágosítást nyújt Dunav biztosító, Vilsonova ulica 11. 12311

Figyelemztetek mindenkit, hogy fiamnak Topolcsányi Lajosnak kölcsönt vagy hitelt ne adjanak, mert azokért nem szavatolok. Bačko Petrovoszelő, 1928 november 22. Topolcsányi Pál. 12354

Fűszer, csemege, ásványvizek, festékárak, cementfestékek, lakk és lakkfestékek legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása. Naponta friss PÖRKÖLT-KÁVE. A. ZORIĆ cégnél SOMBOR, Kraljevića Džordja ul. 5. 9724

Butorozott szobák konyhaszonnal kiadók. Kuchačeva ul. 2. 12284

Egy szoba fél konyhával azonnalra kiadó. Cara Lazara ul. 43. 12371

Értesítés. Értesitem a t. vendégeimet, hogy szombat-tól kezdve vendéglőm allandóan reggelig nyitva áll. Friss ételek, éjjel után kolbászos babléves. Elsőrendű italok, rizling, siller borok. Árak nappal és éjjel egyformák. Kiváló tamburazenekar Oresics Jásó (Strojla) primás vezetésével. Tisztelettel Pájo Temunović, Fehér Hajó vendéglő. 12387

Ha reumájától szabadulni akar, használja a világ-szerte elismert póstyéni iszapot. Kapható gyógyszerertárakban és drogeriákban. Postai szétküldés Blum gyógyszerertár, Subotica, főpostával szemben. Kérjen prospektust.

„DANICA“ CIPÓGYÁR értesíti a b. vevőközönséget, hogy az eddigi Jelašičeva-utca 7. számú „DANICA“-féle cipőbizományi raktárt beszüntette, azért kérem a vevőközönséget, hogy aki „DANICA“-féle cipőt akar vásárolni „Danica“ cipőt Szuboticán csak az Aleksandrova ulicai „Danica“ cipőüzletben kap. A raktáron lévő egyes cipők árait leszállítottuk annyira, hogy a nagyérdemű közönségnek beszerzési áron adjuk. Mielőtt cipőt vásárol, kérjük kiratainkat megtekinteni! Tisztelettel „DANICA“ CIPŐÜZLET